

A V E M A R I A

JULY 1944

LETNIK 37

AVE MARIA

36. LETNIK

JULIJ, 1944

Kaj je kje na straneh te številke:

Maziljene roke — L. G.....	str. 1
Modrost je izbral — N. N.....	3
Mati duhovnikov — Po nemški knjigi	5
Marija v ruski cerkvi — J. J.	7
Zgodovina naj govori — N. N.....	10
Tonče s Sloma — celotna povest — P. Bernard.....	12
Križem kraljestva križa — P. Bernard.....	12
Misli selskega modrijana — Filip Terčelj.....	22
Mati božja v vasi Fatima — iz angleškega.....	24
Very Rev. Matija Šavs—Poroča p. John Ferlin.....	26
Tretji red sv. Frančiška—Rev. Marcel Marinšek.....	30

AVE MARIA

mesečnik za slovenske katoličane v Ameriki.

Prinaša vzgojne in nabožne članke, kakor tudi povestice in druge slovenske spise pomembnejše vsebine našim slovenskim izseljencem v pouk in zabavo.

Izdajatelji:

FRANČISKANI V LEMONTU.

Ave Maria, P. O. B. 608,
Lemont, Ill.

Naročnina velja \$2.50.

Naročnina Tvoja je dar v podporo ubožnejšim slovenskim fantom, ki se izobrazujejo za slov. duhovnike v lemontskem semenišču.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sv. mašo in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Ill.

AVE MARIA

JULIJ, 1944—

—Letnik XXXVI.

MAZILJENE ROKE

VSO oblast posvečevanja človeških duš in ključe nebeških vrat je Jezus Kristus pred vnebohodom položil v roke človekove. Človek s svojo človeško slabostjo in ljubeznijo naj poslej hodi od vasi do vasi, od duše do duše; naj kliče, naj vodi in deleč sv. zakramente odpira nebeška vrata.

In to izročilo vrše duhovniki od Kristusovega vnebohoda do današnjega dne. Vedno z istimi cilji, isto ljubeznijo, istimi odgovodmi.

Vedno še prihaja klic z nebes:

Sin, vstani, opaši meč, hodi zame v boj; opaši ljubezen, pa jo v mojem imenu zlivaj v duše ljudi.

In v vseh vaseh, v lesenih in zidanih hišah, se bude novi mladi ljudje; križ si nalože na rame, pa ga nosijo pred dolgo procesijo svojih faranov. In vsemu se odpovedo ti mladi ljudje: domu, svetli bodočnosti, ognjišču družine, prostrani svobodi; vse zapuste: mater, slavo, denar, pa stopijo v vrsto poklicanih. Blagor jim, da niso bili gluhi . . .!

Težka je služba, tisočkrat težja ko drugih ljudi. Ti odgovarjaš zase; on je skrbnik svoje duše, pa še tisoč drugih. Prostrana so žitna polja, vsa žolta v klasju, in čakajo žanjcev. Ali bo duhovnik prav požel? Ali bo sleherni klas obrnil v nebo? Za en sam klas, ki se bo izgubil, bo slišal ob uri sodbe težak glas:

Kam si ga dal? Izročil sem ti ga, ko si sprejemal oskrbnitvo nad njivo.

Kdo od nas ve za to nelahko breme odgovornosti, ki ga duhovniki nosijo!

In če se zgodi, da je duhovnik preglasen

ali pretih, prevesel ali prežalosten, če stori to ali ono, kar ljudem ni prav, vedno sledi spotikanje, in oddaljevanje od cerkve in križa in naposled od Boga. Ljudje smo namreč strašno majhni. Vidimo bruno, kjer je prah. Le ljubezni in dobrih dejanj ne vidimo. Dobesedno tistim Judom iz cvetne nedelje in velikega petka smo podobni. Nikdar ne priznavamo, če je prav; samo sodimo, če ni prav.

In vendar, kolika je ljubezen, ki jo duhovniki nosijo!

Spovednica je ljubezen, ki je nihče ne izmeri. Sicer jo je Kristus zgradil v očiščenje in tolažbo naših duš, vendar kdo od nas bi poslušal dan za dnem, uro za uro, v večerni in jutranji zori obtožbe grešnih duš, ki včasih do dna pretresajo! Prihajamo zlomljeni, izgubljeni; vračamo se potolaženi, z lahkim korakom. Kdo od nas bi sredi noči, ko vsa sela v župniji pokojno spe, vstajal, pa se v burji in metežu vzpenjal v hribe, kjer umira človek. Brez plačila, brez prigovora! Duhovnik pa v svoji otroški vdanosti vstane na klic in nese svojo in božjo ljubezen umirajočemu človeku za na pot v večnost. Sleherno dušo, ki ga kliče, ozdravi. In za to ne pričakuje od nikogar zahvale. Zahvala mu je — sladka sreča, da je svoji ovčici odklenil nebeška vrata . . . Mi ljudje seveda tega nič ne vidimo, ker smo slepi, pa dajemo več hvale zdravniku, ki nosi zdravje telesu, četudi v viharnih nočeh, pa ne brez plačila . . .

Spominjam se duhovnika v neki škofiji, ki je ves žalosten slonel ob oknu.

Kaj ti je, Janko?

Umrli mi je faran, ko me ni bilo doma. Bog ve, kako me je klical; kako je upiral v vrata, ali mu prinesem Jezusa za dolgo pot; mene pa ni bilo . . .

Duhovnik pozna vse ljudi v župniji. Otroci so mu. Za slehernika trepeče in moli, posebej za one, ki jih je krstil in učil, pa odhajajo po svetu: ali bodo vzdržali navelo sveta? Daleč bodo od zvonov domače cerkve! Nihče ne dopove, kako duhovnik trpi, če se v njegovi župniji kaj nelepega zgodi: če se ljudje napijajo, če teče kri, če se družine sovražijo med seboj, če se gnezdi greh po hišah . . .

Pa kaj bi slikal pot, ki jo prehodi duhovnik s človekom od krstnega kamna do mrzle jame na pokopališču. Vsi jo poznamo v veselju in žalosti.

Rajši preglejmo stvari, ki od njih umikamo oči.

Duhovnik je človek z maziljenimi rokami. Z istimi čuvstvi, istimi željami, istimi borbami in slabostmi kakor vsak izmed nas. Bori se, trpi, moli. In vendar se zgodi, da mu zdrsne na gladki poti sveta. Sebe opravičujemo, sosedu končno tudi odpuščamo, duhovniku neradi! Kdo ve za njegove borbe! Kdo ve za njegov globoki kes! Mi ljudje gledamo samo na dejanje, manj na okoliščine, samo na obleko, redko na srce. Zato s svojo neusmiljeno sodbo ubijamo svoje zveste prijatelje, ki so poleg matere edini na svetu, ki nam žele le dobro!

Znan slovenski duhovnik, ki že dvajset let spi, je bil zagrenjen radi ljudi. Pa je jel piti od bolečine, da bi pozabil. Ljudje, ki nimajo nikoli dosti v obsojanju, so ga še težje sodili. In vendar so mu delali strašno krivico. Nekoč nenadno stopi v njegovo sobo prijatelj duhovnik, pa vidi, kako krčevito objema križ na klečalniku in glasno joče: 'Odpusti, Jezus, ne bom več pil . . .'

Bog vedi, koliko solza je že teklo po teh mrzlih sobah, solze, ki smo jih mi zakrivilo! Vse zato, ker nočemo videti v duhovniku svojega resničnega prijatelja, ki je človek kot mi! In če je kdo nesrečen, da pade, ali se ne zgodi tako rado, da ne obsojimo brezpogojno le njega, temveč ž njim vse duhovnike. Tako ubijamo svoje prijatelje in sebe.

A kar je najstrašnejše:

Če se duhovnik spozabi, omahuje ta in oni, ali pa celo zdvaja. Cerkvi se odtuja, ne verjame besedi pridigarjevi, trosi v go-

vorjenju brezbržnost za verske zadeve še med okolico.

Prijatelji, ali je Kristusova vera, ki jo je naš Rešenik potrdil s krvjo in smrtjo — človek! Če je človek padel, naj vera pade!? Če so nekateri nesrečni duhovni grešili, ali naj zavržemo radi njih vso veličastno in skoraj dvatisočletno veroizpoved, ki je milijonom in milijonom učenjakov in preprostih ljudi prinesla mir in večno rešnje! Saj vendar niso padli ti duhovni radi vere, marveč radi človeške slabosti, ki nam je vsem skupna. In so strašno trpeli za to.

Ljudje čitajo knjige, ki potvarjajo resnico. Knjige kažejo višje duhovne iz srednjega veka. Nič ne pokažejo te knjige miselnosti one dobe, zgodovinskega obličja ljudi in življenja; zato povprečni čitatelji vso ono mračno dobo prenesejo v današnje dni in to na grd način, kakor ga pač proži knjiga. Knjige grede kot povodenj iz rok v roke. Tako kaplja strup v srce; komaj slišno se pretaka po žilah. In vendar — najbolj veren človek polagoma omahne.

Prijatelji, ki čitate: tudi če bi bilo do vrstice tako, kot vam knjige rišejo srednjeveške duhovnike, bi morali sklepati: če se takrat sv. katoliška Cerkev ni porušila, ko je bila v tako nevrednih rokah (ker jo je pač Sveti Duh podpiral), potem je tudi neporušljiv stavek v svetem pismu: "In peklena vrata je ne bodo premagala . . ."

Vi vsi, ki ste morda omajani v veri, ker ste se ob duhovniku spotaknili, ali se vam nič ne toži po miru, ki ste ga prej imeli? Vrnite se! Razumite me, kot sem napisal: vera ni človek. Smilijo naj se nam oni nesrečneži, ki bodo sami odgovarjali ob uri sodbe; ne sodimo jih, verujmo in izpolnjujmo zapovedi kakor prej; saj vera ostane bela kot ovčica tudi takrat, če grešimo ljudje. In glejmo v duhovnih svoje prijatelje, ki so se vsemu dobremu odrekli, samo da bi iskali naše duše vse svoje življenje, da bi nam po trudih in razočaranjih tega sveta odprli vrata v nebo . . .

L. G.

Veliko posvetnega znati, slabo se pa zadržati, je konja ritansko obsedlati; hitro te v blato vrgel bo.

MODROST JE IZBRAL

KO je povzdignil nebeški Učenik na gori svoj glas ter začel oznanjati osmere blagre, so množice prisluhnile in zastrmele. Načela, kakršnih dotlej še ni čulo človeško uho, so stopala pred njih duše. Vse to, kar se zdi svetu neizogibno potrebno za srečo, kot n. pr. bogastvo, razveseljevanje, uveljavljanje svoje moči in pravice: vse to Kristus odkloni in blagruje uboge, krotke, lačne in žejne pravice, žalostne. Človeški modrosti je zoperstavil Jezus božjo modrost, nazorom sveta svoje božje nazore.

In od vsakega od nas zahteva odgovor na neizogibno vprašanje: ali si po človeško, ali pa po božje moder? Ali se ravnaš po tem, kar sta ti razodela meso in kri, ali pa po tem, kar je povedal Bog?

Vedimo pa, da kadar se človek hoče postaviti na božje stališče, se takoj upre njegova lastna narava in takoj se z začudenjem in večkrat tudi z zaničevanjem ozre svet nanj. Značilen zgled nam pripoveduje evangelij: Ko je Jezus napovedal apostolom svoje trpljenje, s katerim je prinesel zopet mir in spravo na nesrečno zemljo, ga je Peter vzel v stran ter mu začel braniti, naj ne gre umret. Ljubil je Učenika in je bil hkrati poln judovskih predsodkov o Mesiju kot zemskem vladarju nad narodi. Jezus se je pa obrnil ter mu zaklical: "Pojdi od mene, skušnjavec! V spodtiko si mi, ker ne misliš na to, kar je božjega, ampak kar je človeškega."

Zvečer pred 5. julijem so v časih miru po naših gričih in poljih zagoreli kresovi v čast slovanskima blagovestnikoma sv. Cirilu in Metodu. Kristus in delo za Kristusa jima je bilo vse. O sv. Cirilu beremo, da si je v svojem 7. letu izbral božjo Modrost za vodnico; preglejmo na kratko njegovo življenje, kako je šel za to svojo zvezdo!

* * *

Mali Konstantin-Ciril je bil zal in priku-pen, bistroumen ter izredno živahen deček. Učil se je tako dobro, da so ga učitelji in sošolci v njegovem rodnem Solunu občudovali in blagovali. V mladostni vedrosti je

rad pohitel v solunsko okolico ter tam naslajal svojo dovzetno dušo s prirodnimi lepota-mi. Njegov oče Leon je bil druga najvišja osebnost v celi solunski oblasti, gotovo tudi imovit in vpliven.

Kako se bo torej bistroumni Ciril usmeril spričo osebne dovzetnosti duha in spričo sijajne očetove palače v šumnem mestu?

Odgovor na to vprašanje nam da ljubek prizor: Ciril je posebno ljubil svojega tovariša na lovu, ukročenega ptiča kragulja. Živalica se je z ostrimi kremplji previdno oklepala dečkove ročice, se zaupno pritiskala k njegovim bujnim kodrom ter strmelala s široko razlitimi zenicami v pestri svet. Nekoč mu pa morski veter zajame ter za vedno odnese krilatega ljubljenca. Ciril je bil nekaj dni neutolažljiv. Njegov prožni in plemeniti um pa je naglo zbrzel od misli do zaključka: "Življenje je tako, da na isto mesto sede za veseljem žalost. Ali bom torej tem minljivim dobrinam posvetil svoje življenje?"

Pod vodstvom božje Modrosti se je ob navidezno malopomembnem dogodku, ki ga je morda treba le simbolično umeti, tako resno usmeril. Kje bo odslej iskal sreče in utehe?

Ves topli in svetli dih domače hiše, predvsem pa ljubeče besede matere in morda tudi slovanskega vzgojitelja ali vzgojiteljice — slovanski živelj je pljuskal tik do solun-skega obzidja in sveta brata sta od mladih nog znala slovanščino — so postavile pred Cirilovega globokega duha neskončno do-brega in brezmejno ljubečega Boga v kar največji veličini in prelesti. Ta vzvišen poj-m o Bogu je potem Ciril še sam dopolnjeval s čtivom in poukom, pa tudi ob govoru, ki mu ga je govorila vsa božja priro-da o Stvarniku. Osobito je moralo morje delovati na njegovo srce, ko se je mirno prelivalo ali pa še bolj, ko je tuleče donelo svojo pesem o božji moči in globini božje-ga življenja. To zaslutimo iz besed, s katerimi je označil Boga Saracenom: "Bog je kakor širno in globoko morje." Da, morje lepote in dobrote, pa tudi morje neslutene ljubezni do vsakega izmed nas.

Ali pa bo v mladeniču Cirilu dovolj nra-vne sile in odpornosti, da bo ostal smernicam

svoje prve mladosti dosledno zvest?

Carigrad, najlepše mesto tedanjega sveta, čudovito po svoji legi in bajno po svojih stavbah, ga je sprejelo po očetovi smrti v svojo orientalsko prelest. Pri Teoktistu, kancelarju cesarice Teodore, je našel svoj drugi dom. Obiskoval je dvorno visoko šolo, ki je slovela po svojih odličnih učnih močeh; Fotij, poznejši carigrajski patriarh, je bil takrat njen ponos. Ciril se je z lahkoto in vztrajnostjo učil svetnih in bogoslovnih znanosti. Poglobljal se je v spise grških crkvenih očetov, posebno svojega vzornika sv. Gregorja iz Nacianca. Vsi, ki so se seznanili z nadarjenim, pa tako skromnim Cirilom, so ga vzljubili iz vsega srca. Tako n. pr. učeni Fotij. Tako tudi očetovski pokrovitelj Teoktist, ki mu je zapupal kot lastnemu sinu ter ga je uvedel v ožji vladaričin krog.

Čim bolj pa se je Ciril razgledal po vlemestu, tem bolj je opazil njegove slabe stvari. Videl je, kako so mnogi vrstniki kot večje padali v smodeči ogenj naslad. Gledal je slavohlepje in brezobzirno tekmovanje za milost in vpliv na dvoru. Videl je, kako je versko življenje Carigrada, na zunaj bogato in blesteče, na znotraj pa tako prazno in hladno. Videl je, kako povsod prevladuje človeška, ne pa božja modrost, in jih je le malo našel, ki bi bili merili življenje in njegov pomen z božjim, večnostnim merilom.

Njegov življenjepis lepo poroča, kako je ostal čist in nedolžen in se je skrbno ogibal vseh onih, ki so bili zašli na kriva pota. Svetil je s svojim angelskim zgledom, saj je šel o njem glas, da "ta mladi modroslovec ne ljubi tega sveta." Kako je težil "za tem, da bi izletel iz telesa ter živel z Bogom", nas lepo uveri dogodek iz njegovih dvajsetih let:

Cesarica Teodora je Cirila tako spoštovala in ljubila, da jo je pekla misel, če bo morda izgubila tega nedolžnega, porabnega plemiča za svoj dvor in za državno službo. Nekoč mu je Teoktist na cesarično željo takole dejal: "Tvoja lepota in modrost me je tako očarala, da te srčno ljubim. Imam duhovno hčer, kateri sem krstni oter, lepo in bogato ter imenitnega rodu. Če

hočeš, ti jo bom dal za ženo. Od cesarice pa boš prejel visoko čast in knežjo službo, a pričakovati smeš še več." Kako vabljuje obljube, obetajoče mu ljubezen in bogastvo in moč! Ciril pa je vse, prav vse mirno odklonil.

Postal je duhovnik in je začel učiti modroslovje na dvorni visoki šoli. In da bi svetu res popolno odmrl in zaživel le v Bogu, se je podal za bratom Metodom na maloazijsko meniško goro Olimp, kjer se je v molitvi, premišljevanju, službi božji in čitvu svetih knjig pripravil za visoko namero, ki mu jo je vdihnil sredi svete samote Sveti Duh in ki ga je z bratom Metodom vred za vedno spojila s slovansko zgodovino.

Začenši se kmalu nad Carigradom in razprostirajoč se v nedogledno svobodo vzhoda, severa in zapada, je namreč brezštevilten rod Slovanov že par stoletij čakal luči in toplote Kristusove blagovesti. Na njegovo zapadno ozemlje so sicer že prihajali oznanjevalci; ker pa niso imeli vsega srca, niti dovolj umevanja za ljudstvo, zato njih besede niso padale na godna tla. Moravski vladar Rastislav je pa uvidel, da če ljudstvo ne bo kmalu sprejelo krščanstva, bo veliko trpelo pred Nemci ter bo morda utonilo v nemškem morju, kot se je žal res zgodilo z nekaterimi slovanskimi rodovi. Poslal je torej v Carigrad prosit misijonarjev, ki bi bili večji slovanskega jezika, obenem bi pa bili res apostolskega mišljenja in dela. Cesar Mihael se je takoj spomnil solunskih bratov. Oba sta ponudbo sprejela, dobro se zavedajoč težav, ki ju bodo čakale. Ciril je odgovoril: "Utrujen sem in bolehen, a vendar pojdem." Kdor namreč ljubi Boga iz vse duše, temu po besedah ruskega misleca in apostola cerkvene edinosti, Vladimirja Solovjeva, pač ne more biti vse eno, če ljudstva poznajo Boga in izpolnjujejo njegove zahteve ali jih ne.

V prvi polovici l. 863. sta prišla šv. Ciril in Metod na Moravo.

Ali pa bo imel sv. Ciril, po rodu aristokrat, kljub svoji apostolski vnemi dovolj ljubezni do preprostih in neizobraženih množic Moravanov (Slovakov) in Panonskih (vzhodnoštajerskih in prekmurskih) Slovencev? Ali ne bo vrzel med Solunom

in Carigradom ter med slovanskimi selišči in gradiči le prevelika? Ali ne bo vsaj nezavestno vplivala nanj grška miselnost, ki se je čutila neizmerno vzvišeno nad barbar-skimi narodi?

Ne. Ciril, čeprav učenec Fotija, nesrečnega in nesrečonosnega rušilca cerkvene edinosti na vzhodu, se je ob Kristusovem zgledu tako ponižal, da je imel za one, ki so ljubezni najbolj potrebni, še posebno ljubeče srce. Kako se je n. pr. zavzemal za uboge sužnje in jetnike povsod, kamor ga je pripeljala apostolska pot! Od kazazskega vladarja, ki mu ponuja daril v znak zahvale, si zprosi rajši 200 jetnikov in od slovenskega kneza Koclja jih dobi 900 ter izpusti v svobodo. Celó v Rimu se zavzema za sužnje. Sv. Ciril ljubi svojo domovino, a nikdar ne nastopa kot njen zastopnik, marveč vedno kot glasnik božjega kraljestva ter občega bratstva v Bogu in obče pravice do svobode.

Njegovo srce je bilo polno še drugih prelepih lastnosti in zmožnosti, ki so ga za oznanjanje vere še posebno usposabljele. Tako skromen in ljubezniv je, da so se vsi, ki so ga od bližje spoznali, trudili, da bi ga obdržali v svoji bližini. Njegova duša je bila prebogata na čuvstvih; vendar jih je obvladal, da so se mu močno javila le takrat, kadar je govoril o najvišjih resnicah, ob takih prilikah so mu pa solze bogato zalivale oči, ki so bile sicer kakor ugasle od samozatajevanja. Nastopati je znal tako dostojanstveno, pa obenem tako krotko, da je mahoma ukrotil divje Ogre in Kazare. Vsa njegova osbenost je dihala svetost in notranjo veličino, kot piše dr. Fr. Grivec v svoji znanstveni, pa obenem tako jasno in toplo pisani knjigi "Sv. Ciril in Metod". Moral je biti sv. Ciril res močna duševnost, saj nam more le moč njegovega duha razložiti velikanski vpliv, ki ga je imel na duše Slovanov.

Vse je ljubil, le eno je pa dosledno in neziprosno sovražil, — greh. Zoperstavil se mu je zlasti z dvojnimi orožjem: s ponižnostjo, ki kliče na človeško slabotnost božje usmiljenje, in pa z molitvijo, ki človeku odpre nadnaravne vire. "Iztrebil je pogan-ske zmote in razvade kot trnje ter jih se-

žgal v ognju svojih molitev", poroča njegov življenjepis.

Za svoje slovansko misijonstvo se je s svojim svetim bratom kar najbolje pripravil tudi s tem, da je izumil za Slované posebno črke, glagolico, ter jim predstavil svete obrede in svete knjige na njih jezik. S tem, da je dal Slovanom posebno, lastno pisavo in slovstvo, jih je povzdignil iz vseobčega zaničevanja v vrste izobraženih krščanskih narodov. Ko pa je dobil v Rimu potrjenje slovanskega bogoslužja, je povzdignil jezik Slovanov do časti oltarja. Najsvetejše, posvetilne besede svete maše so se glasile v govoricu naših pradedov. Kako je odlikoval zaničevane in teptane Slované! In po Cirilovem zamisleku bi naj bila mlada slovanska cerkev odvisna zgolj od Rima ter mu bila neposredno podrejena; bila bi naj posredujoča vez med Vzhodom in Zapadom ter bi naj pomagala ohraniti in okrepiti cerkveno edinost, katero je ravno takrat začel Bizanc rušiti. Kolikega pomena za katoliško Cerkev bi bilo, če bi se bile Srbija, Bolgarija in vsa prostrana Rusija versko in cerkveno naslonile ne na Carigrad, ki jih je priklenil na razkol, ampak na Ciril-Methodovo cerkveno organizacijo, polno pravovernosti in vdane, neomajane zvestobe do Rima!

F. J.

MATI DUHOVNIKOV

DNE 8. septembra 1919 je odšla po večno plačilo Zeliya Pedreira. Bila je to izredna prikazen v sedanjem času, iz starega plemiškega rodu, izobrazena kakor malokatera in gospodinja na velikem posestvu blizu Rio de Janeiro v Braziliji. Vseh devet otrok, ki so ostali pri življenju — štirje so ji umrli v nežni mladosti — je sama vzgajala in poučevala do časa, da so mogli vstopiti v samostanske šole. Iz srca je želela, da bi se njeni otroci posvetili Bogu, in goreče je za to molila, vendar jim je pustila popolno svobodo. V njeni hiši so se shajale najodličnejše družine glavnega mesta, včasih tudi tedanji cesar Pedro II. s svojim spremstvom. Ven-

dar ta sijaj ni preslepil ne matere ne otrok. Neizrečeno je bila srečna, ker so se vsi otroci odločili za redovniški stan. Žive še vsi. Od sinov je eden lazarist, drugi frančiškan, tretji jezuit; šest hčera pa je v raznih samostanih, ki se ukvarjajo z vzgojo mladih deklet.

In v življenju te izredne matere beremo: Spoštovanje do duhovnikov je izviral iz njene žive vere, iz prepričanja, da gre čast, ki se izkazuje duhovnikom, na Boga, ki jih je poklical za svoje namestnike. Zato je bilo njeno spoštovanje do duhovnikov tolikšno, da je večkrat vzkliknila s sv. Terezijo: "Najrajši bi poljubila stopinje njihovih nog." Občevala je z njimi z vso obzirnostjo in jim v svoji dušni preproščini poljubljala roke. Kakšna čuvstva so jo navdajala, ko je bil njen najstarejši sin na tem, da bo posvečen v mašnika! Pobožna mati ni mogla misliti na povišanje svojega sina do tolikšne časti, ne da bi ji srce prekipevalo od veselja, pa tudi tonilo v najgloblji ponižnosti. Iz pisem, ki mu jih je tedaj pisala v Pariz, odseva, kaj se je godilo v njeni duši. "Bog ti daje, moj sin, v teh dneh, ki te privedejo do najvažnejšega v tvojem življenju, prav posebno dragocene dari. Kaj bi dala, ko bi mogla biti zraven! Toda tudi tako biva moj duh vsak trenutek pri tebi; in oni pomenljivi dan bom v vednem zamaknjenju, polna hvaležnosti in sreče. Ves dan bom v duhu pri tebi, vse druge dolžnosti bom pustila na stran in prosila Boga za potrebne milosti. O moj sin, kar sem v življenju prestala, ni nič v primeri z veseljem, ki me navdaja pri misli, da boš ta dan postal duhovnik. Duhovnik, o vzvišena beseda, ki materino srce dviga do nebes. Tisočkrat bodi zahvaljen Bog, zahvaljena blažena Devica Marija in sv. Vincencij!"

In nekaj dni pozneje mu piše: "Moje srce se topi veselja. Moj Bog, moj Bog, si ponavljam, s čim sem zaslužila to milost? Živim vsa pri tebi, vsaka ura me popelje, kjer bivaš; spremljam te pri tvoji pripravi na ta vzvišeni zakrament in se potapljam v tvoje srce, vsa omamljena od veselja na srečo, da se za vedno posvečuješ službi Jezusovi in Marijini . . . Ko dobiš te vrstice, boš že

duhovnik. Bog bodi tisočkrat zahvaljen! V globoki ponižnosti se mu zahvaljujem in ga z vso močjo, katere je zmožno krščanske matere src, prosim, da bi ti postal svet duhovnik. Pravkar dokončavam albo, ki jo zate vezem, in vsak vbodljaj, ki bi jih le angeli mogli prešteti, darujem Bogu in hvaležnosti za to milost in kot prošnjo, da bi te v novem stanu podpiral. Kako rada delam to albo, ker vem, kaj pomeni za duhovnika. O kako lepa je naša sv. vera! Živim kakor v zamaknjenju in le s težavo morem obrniti svoje misli na zemeljske stvari. Rada bi to noč in vse noči prečula prad Najsvetejšim, da bi Boga hvalila in zate milosti prosila . . ."

Dne 25. maja 1907 je bil sin posvečen v mašnika. In mati mu piše: "Bodi pozdravljen 25. maj. Naj živi moj ljubi duhovnik . . . Vendar je prišel mojemu srcu toli zaželjeni dan. Tako je moj predragi sin duhovnik, služabnik Najvišjega. Zahvaljen Jezus tisočkrat! Moj sin, misli si, v kakšnem veselju je ves dan utripalo srce tvoje matere, v kakšnem ponosu in miru, dasi je prekipevalo od radosti. Zbudila sem se ob dveh ponoči in sem takoj začela: "Moja duša poveljuje Gospoda" in "Tebe Boga hvalimo". Potem sem te v duhu spremljala vsak trenutek, sledila svetim obredom, maziljenju tvojih rok, izročitvi keliha in patene . . . S koliko gorečnostjo sem molila k Bogu, da napravi iz tebe svetega duhovnika. Prebila sem dve uri v mislih na izredno milost tvojega poklica in v prošnji za tvojo notranjo moč. Potem smo imeli tu sv. mašo in smo prejeli sv. obhajilo vsi, tudi oče, za našega dragega mašnika. Med sv. mašo smo peli in na koncu prejeli blagoslov z Najsvetejšim. Opoldne sem dala za tvoj praznik napraviti starim ubožcem kosilo. Zvečer pa sem razsvetlila podobo naše ljube Gospe v lurški kapelici. Tam smo peli lavretanske litanije in "Moja duša poveljuje Gospoda" v zahvalo za milost tega dneva. Tako se začinja za mojega sina nova doba življenja. Kakšne sklepe sem storila v mislih na tvoje posvečenje! Postati moram mnogo vrednejša v očeh Boga, ki mi je izkazal neizrekljivo čast, da sem mati njegovega služabnika. Zvečer sem do-

bila še lepa pisma od tvojih sester s presrečnimi voščili zame kot mater duhovnikovo. Sveta Devica naj te napolni z vsemi milostmi. Sprejmi presrečno in ljubezni polno srce matere, ki ti v duhu spoštljivo poljublja posvečene roke."

Ko se je sin vrnil v Brazilijo, mu je mati pripravila najsvetnejši sprejem. Hotela je, da stopi šele drugi dan v domačo hišo in tam v kapeli daruje svojo prvo sv. mašo. Sprejeli so ga s cvetjem, peli pesmi in vsa družina: stari oče, mati in oče, bratje in sestre in drugi sorodniki so prejeli iz njegovih rok sv. obhajilo . . .

Odslej so bila pisma, ki mu jih je pisala, polna najsvetejših čuvstev in najlepših nasvetov. Svoje nasvete je podpirala z molitvijo. Ena izmed njenih molitev ima napis: "Vsakdanja molitev po namenu mojega dragega sina duhovnika, kadar spoveduje in se glasi: "Sveta Devica, moj sin bo danes na duše razlival dragoceno kri tvojega Sina, stori, da pri vsaki odvezi pade kapljica te dragocene krvi tudi na njegovo dušo, da jo tako očiščuje in krasi. Izprosi njegovemu razumu potrebno razsvetljenje, njegovemu srcu milobo in dobroto in njegovi duši moč, da se sredi človeške revščine ohrani čistega in neomadeževanega. Darujem ti vse skrbi in težave, ki jih ima pri delitvi tega zakramenta, in te prosim: izprosi mu potrpežljivosti, da jih iz ljubezni do Tebe in Tvojega Sina vdano prenaša, da postane v Vajinih očeh vedno prijetnejši in si pri Varni zasluži večno slavo. Amen."

Njena največja želja je bila, da bi mogla biti še pri prvi daritvi mlajših sinov; toda Bog je sklenil, da dobra mati iz nebes gleda na te srečne dni. Drugi sin, frančiškan, je bil posvečen 18. aprila 1920, šest mesecev po smrti drage matere.

Devet otrok te plemenite matere deluje v raznih deželah širne Brazilije pri vzgoji mladine. Vsem, ki dobro mislijo in vedo, koliko je vredna krščanska vzgoja za pravi napredek narodov, se mora zgled te družine, ki dala Cerkvi in domovini toliko delavcev, zdeti dragocen zaklad.

(Po knjigi: Zelia, *Musterleben einer christli chen Mutter.*)

MARIJA V RUSKI CERKVI

NAJVIŠJO čast med vsemi svetniki izkazujemo Mariji, saj je Mati božja, saj njena priprošnja največ premore pri Bogu. Toda tudi med pravoslavni narodi je češčenje Marijino močno ukoreninjeno. V veri se od nas v marsičem ločijo, v ljubezni do Matere božje pa smo tesno združeni.

O Marijinem češčenju v Rusiji hočemo iz izredno bogate zakladnice vzhodnega bogoslužja izbrati samo nekaj zlatih zrn. Ne bomo se ozirali na zasebno češčenje, ki ga v tako ljubeznivi obliki goje vzhodni narodi do Marije, saj je znano, da ni pravoslavne hiše, kjer ne bi na častnem mestu visela slika Bogorodice; Njej velja prvi pozdrav vsakega, ki vstopi. Omejili se bomo le na javno češčenje vzhodne cerkve, ki je gotovo še lepše in bolj razvito nego pri nas.

Najbolj se kaže Marijino češčenje na vzhodu v njenih praznikih. Eden najstarejših Marijinih praznikov, Marijino darovanje, se je na vzhodu praznoval že v 9. stoletju, na zapadu pa je bil vpeljan šele v 14. stoletju. Tudi praznik Marijinega brezmadežnega spočetja, ki ga pravoslavni praznujejo 9. decembra, ima svoj izvor na vzhodu. Glavni Marijin praznik je vnebovzetje, ki se praznuje zelo slovesno z osminno. Pripravljajo pa se nanj s 14-dnevnim postom. — Praznik Marijinega oznanjenja s svojo vsebino posti čas tako rekoč pretrga. Ta dan se izjemoma daruje sv. maša, ki se sicer pri njih v postu v znak žalosti opušča.

Mnogo praznikov pa obhaja le vzhodna cerkev, ki jih mi še poznamo ne. Sobota v petem postnem tednu je n. pr. poseben spominski dan na trikratno rešitev Carigrada pred sovražnik na Marijino priprošnjo. V noči tega dne se poje stara, silno lepa cerkvena pesem. Z njo se Carigrad kot Marijino mesto zahvaljuje in priporoča svoji Zaščitnici. Carigrad nastopa posebljen kot Marijin varovanec. Slavospev se začne s posvetitvijo Mariji: "Tebi, nepremagljivi vojvodinji, ki si me rešila poganške nevarnosti, posvečujem jaz, tvoje me-

sto, zmagoslavno zahvalno pesem." Končuje se pa: "O vseslavljena Mati, ki si rodila božjo Besedo, svetejšo kakor vsi svetniki, sprejmi milostno ta dar slavospeva!" Glavna vsebina je skrivnost včlovečenja božjega. Prva kitica se pričinja tako: "Iz nebes je bil poslan odličen angel, oznanit Devici — češčena! In ko jo je zagledal, obdano s telesom, se je prestrašil, se ustavil in ji zaklical: Pozdravljena, ki je po Tebi radost zasijala; pozdravljena, ki po Tebi izginja prokletstvo; pozdravljena, padlega Adama vstajenje!" In tako naprej cela vrsta nazivov, eden lepši od drugega, eden bolj časten od drugega. Posebno ljubko je naslikan prihod pastirjev k jaslicam, ki se glasi: "Ko so pastirji slišali, kako angeli opevajo Kristusovo včlovečenje, so pritekli gledat Pastirja. Zagledali so ga kakor brezmadežno jagnje, ki se pase v Marijinem naročju. In opevajoč Njo, so dejali: Pozdravljena, Mati Jagnjeta in Pastirja, pozdravljena, ker se nebesa radujejo z zemljo, pozdravljena, ker zemlja poskakuje z nebesi!" — Lep praznik je takoj prvi dan po božiču, ko se vzhodna cerkev spominja Marije, ki nam je rodila Odrešenika. — Slovesno se praznuje praznik Marijine smrti —: Uspenie. Spominu tega dogodka je bila posvečena glavna cerkev v Moskvi — uspenska. Tudi glavni in prvi ruski samostan, znamenita Pečerska Lavra v Kijevu, je bila posvečena temu dnevu. — 1. oktobra se povsod praznuje praznik Marijinega varstva.

Posebno veliko praznikov je v počaščenju Marijinih slik ali ikon na Ruskem, n. pr.: 22. oktobra se je v vsej Rusiji slavil praznik kazanske Matere božje. Njena slika se je prvotno častila v Moskvi; ko pa je car Peter Veliki ustanovil Petrograd, je dal sliko prenesti tja, da bi tako novemu mestu tudi v očeh ljudstva pripomogel do ugleda. — 27. novembra je novgorodska Matija božja. V 12. stoletju so namreč sovražniki oblegali Novgorod in Marija je mesto čudežno rešila, ko so postavili njeno sliko na mestno obzidje. — 12. februar je posvečen slavni iberski Mariji; Nje sliko so od zadnjega častili v Moskvi v posebni kapelici. Za to sliko je bil narejen poseben voz,

ki so jo na njem vsako popoldne vozili po mestu. Nosili so jo tudi k bolnikom. — 21. maja se je obhajal spomin vladimirske Bogorodice v Moskvi. Ta slika je ena tistih, ki pravi o njej legenda, da jo je naslikal sv. Luka. Časti se v spomin osvobojenja Moskve pred Tatari. — 19. avgusta je praznik slavnoznane donske Matere božje. Njeno sliko so donski kozaki nesli s seboj v boj proti Tatarom in tako zmagali. — Ruski učenjak Malcev, ki je po pravici zapisal ponosne besede: Rusija se ni dala v češčenju Matere božje prekositi od nobene države sveta, našteva čez 200 Marijinih spominskih dni, od katerih imajo pomembnejši svoje mašne molitve.

Bolj kakor pri nas, se časti Marija pri pravoslavni sv. maši. Pred sv. mašo dene mašnik poleg glavne hostije na oltar še del hostije v čast Mariji in moli: "V čast in spomin preblagoslovljene Gospe naše, Bogorodice in vedno device Marije; po njeni priprošnji sprejmi Gospod to žrtev na prenebesni tvoj žrtvenik." Pri sv. maši se večkrat molijo molitve in psalmi, ki imajo za vsakim stavkom vzklik: "Po priprošnjah Bogorodice nas reši, Odrešenik!" Po spremenjenju mašnik zopet govori: "Darujemo ti te darove za vse, ki počivajo v Kristusu; prav posebno pa v čast presveti, prečisti, preblagoslovljeni in slavni naši kraljici Bogorodici, vedni Devici Mariji." Zbor pa ogovarja Marijo: "Zares, dostojno je slaviti Tebe, vedno blaženo in vso brezmadežno, Mater Boga našega, častitljivejšo od kerubov, brez primere slavnejšo od serafov, ki si brez madeža rodila Boga. V molitvi pred sv. obhajilom in po njem se duhovnik zopet zateka k Bogu po Marijini priprošnji.

Še bolj kakor pri sv. maši, se izražaja češčenje Matere božje pri podeljevanju zakramentov. Tako n. pr. pri delitvi svetega poslednjega olja ganljivo prosijo pomoči Marijo in jo opevajo kot tolažnico in zdravje bolnikov.

Vzhod je rodoviten vrt, kjer se najprej bujno razcvetelo krščansko življenje in bogoslužje. Tam se je razširilo tisto toplo, zaupno češčenje do Marije, ki je tako polno pesniške lepote. Ko je razkol zadal globoko rano vzhodnemu verskemu življenju, in

mu vzel življenjsko moč, mu enega ni mogel vzeti: Marijinega češčenja.

J. J.

PRAVO KRŠČANSTVO

NAJVEČJE, najlepše, najodličnejše, najmogočnejše, kar more imeti človek v svoji duši in angel v svoji naravi, je ljubezen. O tem se moraš prepričati, čim malo premisliš, kar smo doslej povedali o ljubezni do Boga in do bližnjega. In ko smo zadnjič pokazali, da je ljubezen do bližnjega tudi prava kraljica, pa povejmo danes, kako je treba tej kraljici postaviti prestol v srcu.

1. Najprej se navadi gledati bližnjega v luči sv. vere. Nič ne glej na to, ali je lep ali grd, svetnik ali grešnik, star ali mlad, lepo oblečen ali cigan, še na to ne, ali ti je dober ali pa naravnost sovražen; glej edino le na božje vrednote, ki jih v luči sv. vere vidiš na bližnjem. Čim bolj boš mislil o bližnjem tako, kakor ti ga kaže vera, tem krepkejša, večja in požrtvovalnejša bo tvoja ljubezen. Če gledaš na zunanost in ne na božje vrednote na človeku, taka ljubezen ni za nič, ni krščanska. To ti pove sam Zveličar (Mt 5, 46, 47): "Če namreč ljubite tiste, ki vas ljubijo, kakšno zasluženje imate? Ali ne delajo tega tudi cestinarji? In če pozdravljate le svoje brate, kaj delate posebnega? Ali ne delajo tega tudi pogani?"

2. Premagaj v sebi vsako zamrzo do bližnjega, vsako nevoščljivost, vsako preziranje.

Včasih gledaš na človeka, ki ga še svoj živi dan nisi videl, pa že čutiš neko zamrzo do njega, da sam ne veš, zakaj. Včasih boš pa res videl na bližnjem napake, ki ti niso všeč; zavedal se boš, zakaj ga ne maraš. Toda naj si bo tako ali tako: nikdar ti nobena stvar ne daje pravice, bližnjega sovražiti, in vedno in v vsakem slučaju imaš dolžnost, bližnjega ljubiti. V ta namen se ogibaj skrbno že vsake še tako majhne zamrže.

Porečeš morda: "Kako velikansko krivi-

co mi je storil! Odpustim že. Kaj se če! Moram! Da bi ga pa ljubil, na'a, tega pa ne morem." Seveda, ker besedo "ljubiti" napačno umevaš. Nikjer ni rečeno, da moraš do takega čutiti neko sladko, srčno nagnjenje — to niti ni v tvoji oblasti — ampak delaj samo dvoje: Ustavljaljaj se vsaki zamrzi do njega. Kakor preženeš iz srca, recimo, kako nečisto skušnjavo s tem, da se od nje proč obrneš in začneš na kaj drugega misliti, prav tako se obrni proč od takih mrkih misli, čim se jih zaveš; hkrati pa še reci: "O Bog, daj mu vsega dobrega, posebno pa, da se popolnoma k Tebi spreobrne," ali pa: "O Bog, daj njemu več milosti, meni pa več ljubezni." Da le to dvoje storiš, pa takega človeka že krščansko ljubiš.

Prav tako delaj, če ti pride nevoščljivost v srce. Tudi prezir boš lahko premagal, če le malo pomisliš, kaj ti pove vera o bližnjem.

Ne pomaga nič — treba je tega boja in takega mišljenja v srcu. Kakor poljska miš, bramor in druga taka golazen izpodje setvi korenine, tako uniči zamrzo, nevoščljivost in prezir vsako ljubezen. Če pa zamrzo skrbno zatiraš v srcu, se bo notranja ljubezen kmalu razvila v najlepša zunanja dela ljubezni.

3. Da, zunanja dela ljubezni! Ne misli, da bova zdaj-le takoj začela sirote posinovljati, hiralnice zidati in druga taka velika "dobra dela" izvrševati. Ne, prvo zunanje delo ljubezni mora biti to-le: Bodi v besedah, v vedenju do vsakega brez razločka prav miren, prijazen, vljuden, krotak, potrpežljiv! Boj pa vsaki zadirčni, prepirljivi, zbadljivi, občutljivi, jezavi, opravljivi besedi; vsaki besedi, ki ureže in rani, vsakemu obrazu, ki odbija, vsakemu pustemu, žaljivemu, prezirljivemu vedenju.

Dobrota srca, ki naj odseva z vedrega obraza, iz veselih, odkritosrčnih oči, iz dobrih, toplih besed in prijaznega, obzirnega vedenja; to je prava, najvišja izobrazba, izobrazba srca, ki je ljuba Bogu in ljudem. In če je ta dobrota srca in prijaznost zavoljo Boga, je to čisto zlato krščanske ljubezni.

4. Ne dajaj pa bližnjemu samo lepih be-

sed, ne kaži samo prijaznega vedenja, marveč od svojega imetja mu nakloni tudi pomoč, kadar je v potrebi.

Zlasti več, mnogo več smisla za dobrodelne zavode, za dobrodelna društva! Koliko krasnih dobrodelnih naprav imajo po katoliških deželah. Skoraj za vsako družabno bedo poseben, dobro oskrbovan zavod. Ti zavodi živijo od milodarov dobrih kristjanov, in ti kristjani se dobro zavedajo, da je krščanstvo brez ljubezni trhlo. Ali veš, dragi bogoljub, kdaj te bo božji Zveličar, če prideš k sv. obhajilu, najbolj vesel? Kadar mu prineseš — rož, čim več dejanj ljubezni do bližnjega, odkar si bil zadnjič pri sv. obhajilu.

Ko govori sv. Jakob o veri brez ljubezni do bližnjega, pravi (2, 17): "Tako je (tudi) z vero, če nima del; sama zase je mrtva." Sv. Janez, apostol ljubezni, pa pove še trše (1. Jan.): "Nobeden ni iz Boga . . . , kdo ne ljubi svojega brata . . . Vsak, kdor brata sovraži, je ubijalec . . . Ako kdo pravi: 'Ljubim Boga', pa sovraži svojega brata, je lažnik." In spričo teh besed so na svetu še taki "človeki" in posebno še take "človekinje", ki hočejo biti posebno pobožni, na bližnjega pa znajo biti hudi kot ose in sršeni, in znajo pošteno pikati z želom — jezika. Ali čuj! Sv. Janez zatrjuje, da je to slepiva pobožnost, mi pravimo: toliko vredna kolikor ponarejen denar.

Naglost nikdar dobra ni, najmanj pa velja, kadar se človek v nov stan odpravlja.

Dekle, ki se ob nedeljah in praznikih po krčmah potika, se ponuja hudobiji v službo.

Prevzetija in napuh človeka oslepita, le ljubeznivi ponižnosti je resnica odkrita.

Kdor sam sebe povišuje, prazno glavo oznanjuje.

Kdor z lepim naukom norce brije, on sam sebi vrat zavije.

Napuh je omotica devištva. — Prevzetne glave se spotaknejo in padejo.

Slomšek.

ZGODOVINA NAJGOVORI

F. K. pripoveduje o nekem doktorju prava, ki je rad udaril po katoliški duhovščini ter porabil vsako priliko, da je zatrjeval, češ, da se katoliška duhovščina ne briga ne za učenost, ne za znanost in ne za napredek.

Da bi mu to napačno sodbo izpodbil in da bi okrhral njegovo nadutost, sem vzel nekega dne v roke večji leksikon, ki se pa o njem ne more trditi, da so ga sestavili katoliški možje, pa sem poiskal v njem celo vrsto odličnih učenjakov-duhovnikov, ki so si priborili na polju znanosti in umetnosti velikanske zasluge. Sklenil sem, da bom z njim gori omenjenemu doktorju prilično posvetil.

Ko sva se zopet sešla, sva najprej opravila svoje uradne zadeve, nato sem ga pa vprašal: "Gosp. doktor! Ali bi imeli toliko časa, da bi me rešili nekih dvomov, ki me vedno motijo?" "Zakaj pa ne? Z največjim veseljem sem vam na uslugo." Nato sem rekel: "Samo nekaj vprašanj, gospod doktor! Povejte mi no, kdo je pa prav za prav ohranil stare klasike (spise starih rimskih in grških pisateljev)? Kako, da se niso poizgubili recimo v času, ko je preseljevanje narodov preplavljalo vso Evropo in uničevalo vso takratno kulturo?" — "Stvar je taka: Redovniki so jih z velikim trudom prepisovali, pa so jih tako rešili." — "Kaj menihi?" — "Da, menihi, zlasti benediktinci." — "To je bilo pač mučno delo — in še celo v času, ko večina ljudi niti čitani ni znala."

"Čakajte, gospod doktor! Ali je res, da bi brez duhovnikov tudi Kolumba ne imeli? Redovnik, fra Mauro, tako pravijo, je leta 1450 narisal oni zemljevid, ki je Kolumba navdahnil z željo po potovanju v neznane kraje čez morje." — "To je ras. Pa tako karto bi bil lahko tudi kdo drug narisal," me zavrne doktor. — "Umevno. Kako, da bi moral samo duhovnik imeti tako pametne misli. Pa, gospod doktor, bral sem tudi, da je namesto nepripravnih rimskih števil vpeljal v aritmetiko arabske šte-

vilke neki papež. Ali je to res?"

"Papež Silvester II. jih je vpeljal. Seveda bi to bil storil gotovo kak drug učenjak, če bi se ne bili papeži vedno silili v ospredje" — odgovarja v zadregi pravdni doktor.

"Tudi trde, da je daljnogled in mikroskop (drobnogled) iznašel neki duhovnik. Toda to skoraj gotovo ne bo res. Duhovniki bi si radi lastili tudi to slavo." — "To se pravi, je že res. Frančiškan Roger Bacon je napravil te prastroje; pa to je bil modern frančiškan, ne pa kak mračen kutovec."

"Ti presneti Bacon! Kdaj je pa živel?" — "Umrl je leta 1292." "Bil je torej jako zgodaj modern, ne res? Še nekaj. Nedavno sem čital, kdo je prvi dognal, da se zemlja suče okrog sonca in da je sonce zvezda stalnica. Tega najbrž še vi ne veste, gospod doktor."

"Kopernik." — "Ne, gospod doktor, ta duhovnik-kanonik ni bil prvi. Skoraj 100 let pred njim je to učil — kaj menite kdo? . . . Regenburški škof Regiomontanus, ki je umrl v Rimu leta 1476. Štejejo ga med najznamenitejše zvezdoslovce; dal je postaviti prvo zvezdarnico."

"Že možno" — pravi doktor.

"Oprostite, gospod doktor! Zakaj se pa imenuje doba, ko je umetnost, znanost in slovstvo posebno cvetelo, 'zlata doba Leona X.?'?" — "Zakaj? Zato, ker je papež Leon X. učenjake in umetnike tako izdatno podpiral." — "Kaj, Leon, papež pa hkrati prijatelj umetnosti in podpornik vseh znanstvenih pridobitev?"

"Zdi se mi, prijatelj, da me hočete vleči." — "Bog ne daj! To so samo dvomi, ki mi ne dajo miru po vsem tem, kar ste mi, gospod doktor, že pripovedovali o duhovnikih, češ, da so zaostali v znanosti."

Prav zdaj mi je prišlo na misel tudi tole: "Ali je res, gospod doktor, da je prve neplačane šole otvoril Francoz de la Salle? Ali ni bil tudi duhovnik? — In kdo je bil Petro de Ponce, ki se je prvi brigal za gluhome?"

"De Ponce je bil redovnik; pa za gluhome se je posebno tudi brigal duhovnik l'Epee."

"Nikar ne Amerite, gospod doktor, da-

nes mi kar nekaj ne da miru. Še to-le bi rad omenjal: Tisti znani Gvidon D'Arezzo, ki je sestavil pevsko "škalo" in nauk o harmoniji (glasoslovju), — kaj ni bil tudi redovnik?"

"Dosti imam. Zdaj sem prepričan, da se norčujete iz mene. Strela! Če ne nehate..."

"Saj res. To vam moram razodeti, da strelovoda ni prvi napeljal Franklin, marveč že leta 1754 redovnik in župnik Prokop Devisch."

"Jezik za zobmi! Kdo vas bo poslušal!"

"Kot nalašč. Ker ste pravkar izrekli besedo "jezik", moram vas opozoriti na največjega učenjaka v jezikih, na kardinala Mezzofantija; govoril in razumel je čez 70 jezikov."

"Dosti je teh neumnosti. Nimam časa za vaše litanije; moram hiteti naprej." — "V kateri smeri pa? . . . To bi vam povedal diakon Flavij Gioja; saj je znano, da je ta mož okrog leta 1300 sestavil prvi kompas."

"Pustite me že pri miru, prismojenec!" — "No, če sem prismojenec, bo treba pa v roke vzeti brizgalnico. Ta stroj so prvi naredili beli menihi, cistercijani."

"Kaj ne, gospod doktor, kako hitro se oprasha očala. Prav je, da si jih večkrat osnažite. Pa glejte naključje! Saj je naočnike iznašel tudi neki duhovnik. Že vem! Dominikanski redovnik Aleksander Spina."

"Doktor molči in gleda na žepno uro. "Nič se ne mudi. Kaj pa že gledate na uro? Toda ravno prav! Saj je prvo uro sestavil cerkveni pisatelj Cassiodorus, ki je umrl leta 505. Izpopolnil jo je pa Herbert, ki se je pozneje kot papež nazival Silvester II."

"Končno smo se pa res zakesnili; saj že prižigajo plinovke. Samo še to, gospod doktor, ali niso gorilnega plina prvi proizvajali jezuitje?"

"Res je, leta 1794 so z njim prvokrat svetili."

"Lahko noč, gospod doktor! Oprostite mi! Pa kaj še vidim: kolo imate tudi? To stvar je uredil duhovnik Pianton, ki se je leta 1845 prvič peljal z dvokolesom."

Prosim še enkrat oproščenja. Resnice ne smemo prikrivati. Čast komur čast!

TONČE S SLOMA

ZGODOVINSKA POVEST.

Spisal P. Bernard Ambrožič

(Nadaljevanje)

ENAJSTO POGLAVJE: PRI ŠENTJURSKEM PADARJU

NA svetega Roka dan je takoj po maši stopil za Prašnikarjem v zakristijo mlad kmet iz dobre pol ure oddaljene vasi. Počakal je, da se je duhovnik razpravil, potem je zakašljajal.

“Čepe, kaj je pa tebi danes na srcu? Ali ne bi malo počakal?”

Gospod, oče so mi precej oboleli, pa jih ne morem spraviti k zdravniku. Prišel sem vas prosit, da priskočite na pomoč.”

“Ali je bolezen nevarna? Star je mož, star . . .”

Mladi Čepe je povedal:

“Ne bi rekel, da je posebno nevarno. Surove klade so nosili v vinograd, kar na ramenih in preko hrbta, kakopa. Pa so jih obdrgnile ali otisnile na zatilniku, da je začelo rasti divje meso, ali kaj bi človek dejal. Imajo že nekaj časa hude bolečine. Svoje glavni so in so tajili, dokler so mogli. Sinoči so šele onemogli. Če jih ne spravimo k zdravniku, bodo nenda gnili naprej, dokler ne segnijo do konca.”

“Pa k zdravniku seveda ne in ne . . .?”

“Toliko imajo vere vanj ko jaz v volkodlaka.”

“In canjajo o ciganki?”

Mladi Čepe je zmignil z rameni in pogledal v tla. Prašnikar je stresel z glavo in se je le težko premagal, da ni postal hud. Vraže je med vsemi rečmi najbolj sovražil.

“Stara pesem! Ciganka zna, seveda, Kolomanov žegen je čudež! Zdravnik ne ve nič! Kdaj si bo naš kmet dal s pametjo k sebi?”

Pomolil je na kratko in se hitel odtešcat. Imel je vse druge načrte za ta dan, pa kar je treba, je treba. Čepe je čakal z vozom pred župniščem.

Ni bila dolga vožnja. Moža nista spregovorila med potjo. Gospod Jakob je bil vaje takih potov in Čepe je že mnogokrat slišal, kaj njegov dušni pastir misli o njih.

Stari Čepe je bil usmiljenja vreden. Imel je hude bolečine in nič več ni mogel ležati. Sedel je na postelji in bil ves zaslonjen z blazinami in cunjami, da se je držal pokonci.

“Oča, tako ne bo nič! Lepo boste ubogali in se dali zapeljati v šentjurje. Pa nič ugovarjati! Če rečete ne,

KRIŽEM KRALJESTVA KRIŽA

P. B.

Pridite, molimo! — Tako je napisano z velikimi črkami na kartah, ki večkrat krožijo od hiše do hiše v Clevelandu in nosijo podpis Rev. Slapšaka. Ta gospod je namreč duhovni vodja Zveze Slovenskih Oltarnih Društev v Clevelandu, ki pogosto prirejajo MOLITVENE URE za vse mogoče potrebe današnjih časov. Zelo rade se zberejo članice omenjene Zveze pri Lurški Materi božji na Providence Heights. Čast tem ženam, ki se zavedajo najbolj potrebnega dela za današnji čas. Upamo, da jih tudi drugod verne slovenske žene, kakor tudi možje, po razmerah pridno posnemate. Naj bo zgled clevelandskih žen na tem mestu z zadoščenjem in omenjen v spodbudo drugim.

Rim je spet svoboden. — Ne samo svoboden, tudi — cel je ostal! Res bi ravno tako privoščili tudi vsem drugim mestom in vases, ki so izpostavljene vojni nevarnosti, vendar se nam glede Rima posebej dobro zdi, da mu je bilo prihranjeno razdejanje. Rim je le Rim, posebno nam katoličanom. V njem gledamo v prvi vrsti središče katoličanstva in ne toliko glavno mesto Italije, čeprav vemo, da je tudi to. Veseli nas, da tako resni klici in svarila sv. Očeta niso bila zaman. Da je ostal Rim

bom dal še danes izkopati grob za vas in konec med nama!"

Stari ni mogel stresti z glavo, čeprav bi bil rad. Samo z očmi in skremženim obrazom se je otepal provizorjevih nasvetov. In skozi zobe, ne da bi premikal ustnice, ki so tudi bolele, je ugovarjal:

"Ne, tisto ne! Saj bo kmalu bolje. Jaz že vem, kaj mi je treba in kdo bo pomagal. Padarju nič ne zaupam. Še nikoli nisem bil pri njem."

"Vem, zato ne veste, kaj govorite, oča Čepe. Ampak zdaj pojdete, to je gotovo kot amen v očenašu. Pustite misel na ciganko, da vam pride zagovarjat bolezen. Vaš sin je dovolj pameten, in tudi snaha, da jo z gnojnimi vilami odpodita od hiše, če se prikaže. Pa kdo jo bo klical? Sram naj vas bo, da ste tako krščanski človek, pa poln vraž. Če mi ne greste precej k zdravniku, vas pustimo umreti brez zakramentov, pa naj vas ciganka rešuje hudobca . . ."

Stari je osupnil. Pričel je tehtati v sebi, če bi se prepustil zdravniku ali hudobcu. Obema je enako malo zaupal, zato je bila odločitev težka med njima. Pa Prašnikar je pritiskal in povedal iz svetega pisma:

"Spoštuj zdravnika radi potrebe, zakaj sam Najvišji ga je ustvaril. Vsako zdravilo je od Boga . . . Pokličí zdravnika in ne puščaj ga od sebe, dokler njegove pomoči potrebuješ."

Po dolgem prigovarjanju, ki sta se ga pridno udeleževala snaha in sin, je stari privolil. Dvignil je oči k duhovnemu in bojazljivo dejal:

"Če greste vi z nami . . ."

Tudi to ni bilo nič novega in duhovni je prikimal, čeprav so ga morili drugi opravki. Naročil je, kako naj spravijo starca na voz in naj se ustavijo na Ponikvi. Sam je peš odhitel domov.

Med potjo se je spomnil na Tonča. Da, fant pojde ž njimi! Dovolj je že moder, da se s takimi poti seznaní. Prišedši na Ponikvo je stopil v šolo.

Tonče se je ravno pripravljaj, da pove otrokom konec Zupančičeve povesti, kot si ga je bil te dni sam pri sebi zamislil. Pa je bilo konec pouka. Prašnikar je kratko naročil:

"Otroci, domov za danes, jutri pa zopet v šolo! Danes pojde Tonče z menoj, da se bo sam nekaj naučil."

To je bilo vse in duhovni je hitel, da se pripravi za pot, in Tonče ž njim. Nič ni vprašal, ko je videl, da se gospodu mudi.

Čepetova sta se kmalu ustavila pred župniščem. Starega je rana bolela, da je po malem izgubljal zavest. Trensje voza mu ni bilo v korist. Mladi Čepe je sedel k njemu in ga opiral. Tonče je prijel za vajeti in Prašnikar je izvlekel brevir. Vso pot so molčali.

nepoškodovan in je upanje, da ostane tudi v bodočnosti, je vsaj majhen žarek v temo današnje grozne vojne, ki ne pozna prizanašanja. Ali se bo človeštvo tudi res kaj naučilo iz nje za bodočnost?

Mesto Male Cvetke, Lisieux na Francoskem, je pa glasom poročil do tal porušeno. Ležalo je na glavni železniški progi med Parizom in Cherbourgom. Zakaj je bilo treba razbiti celo mesto, tega mi seveda ne vemo in se nam celo čudno zdi. Toda ker smo takih reči že vajeni, nas taka poročila samo zazibljejo v razmišljanje, kam ima priti svet, ako bodo vojске še nadalje veljale za človeško potrebo . . . Mala Cvetka je večino svojega življenja preživela v Karmelu mesta Lisieux. Tam je bilo tudi središče njenega češčenja in njen grob. Tudi ena rodna sestra še živi tam v Karmelu, oziroma je živela vsaj do sedanjega bombardiranja. Dve sta umrli v istem samostanu, odkar je izbruhnila sedanja vojna. Milijone Terezikinih častilcev je pač neprijetno dirnila novica o porušenju mesta Lisieux. Toda kdo ve, kakšne novice bomo morali še s težkim srcem slišati, preden bo sedanja vojna pri koncu. Na vse mogoče žrtve moramo biti pripravljeni, obenem pa skušati, da doprinesemo vsak svoj delež, da se svet spametuje.

Tudi mesto Caen na Francoskem, kjer se prav sedaj vrše ljuti boji, je nekako v zvezi z Malo Cvetko. Tam je peta sestra Male Cvetke. Ta

Šentjurje je imelo semanji dan. Bilo je mnogo takih dni v letu. Kraj je slovel po svojih semnjih do Hrvatske in vse do Koroške. Tudi ta dan se je bilo nabralo v priznem trgu vse živo ljudi. Kmetje so imeli na prodaj dosti živine, ki je bila največ mesarjem namenjena. Krme je manjkalo, denarja je bilo treba povsod. In mesarji so iskali živega blaga blizu in daleč. Največ kupcev je dalo Celje. Marsikak kmet je pa prišel na semenj samo gledat in poizvedovat, kako je po svetu in kaj se obeta za bližnjo prihodnost. Vreme je bilo kislo kot vedno, nebo prevlečeno s težkimi oblaki, deževalo pa skoraj ves dan ni.

Čepetov voz je pod Tončevim vodstvom rinil skozi gnečo ljudi, ki so v gručah stali po oglih in se živahno menili. Bilo je med njimi več žalostnih in pustih obrazov nego veselih. Nekateri so dajali pogum vsakemu, kdor jih je hotel poslušati. Toda preden so se lotili druge tolažiti, so si sami poiskali poguma v šentjurskih gostilnah. Iz vsake je udarjalo na cesto glasno vrvenje in petje.

Tonče je zadržal konjiča pred stanovanjem dr. Ipavca. Pred hišo so na dolgih klopeh sedeli vsakovrstni bolniki in čakali, da pridejo na vrsto. Veža jih je bila polna do zadnjega koticčka. Sejmarji so jih bili navozili skupaj od blizu in daleč.

“Kakor v Kafarnaumu ob Kristovih časih,” je pripomnil gospod Prašnikar.

Tonče je razumno prikimal, mladi čepe je zaječal: “Kako naj v tej gneči pridemo do zdravnika . . .”

Prašnikar je zamahnil z roko, češ, to le meni prepušti. Naj malo počakajo, je navrgel in stopil v hišo. Pretil se je do zdravnika in bil hitro nazaj. Vse drugo je vedel. Z mladim Čepetom sta spravila starega v Ipavčevo hišo, Tonče je našel v gostilni prostor za konja in voz in se vrnil k Ipavcu.

Gospa Katarina jih je sprejela in jim pomagala v gornje prostore. Gori v lastnem stanovanju je imel doktor posebne priprave za posebne bolnike. Gospa Katarina je bila šele kakih dve leti zdravnikova žena. Tudi ona je bila nekaj izučena v zdravništvu. Večkrat je pomagala možu, da je šlo hitreje od rok.

Stari Čepe je sedel v naslonjač in ves iznenaden gledal po gosposki sobi. Oči so mu šle s predmeta na predmet in vse mu je bilo novo. Skoraj je pozabil, da ga more bolečine. Gospa je dejala, da bo zdravnik vsak hip gor, med tem naj čepe popije kupico dobrega vina. Nič se ni branil, spil je do dna in strah pred zdravnikom se mu je topil v kosteh. Gospa je čudovito narahlo odvila zavoje in pogledala rano.

“Prav, da ste prišli, oče. Vse bo še dobro.”

Staremu se je zdelo, da mora ozdraveti od same lju-

živela do nedavno v samostanu Marijinega Obiskovanja je bila edina med njenimi sestrami, ki ni postala redovnica karmeličanka, ampak si je izbrala drugačen samostan. Umrla je nedavno tega in tako ji je bilo prizanešeno sedanje hudo trpljenje in strahota, ki gotovo ne prizanaša njenim preostalim sestram in vsem prebivalcem mesta Caen. Naj bodo vse te strašne žrtve po božjem usmiljenju v korist Kristusovemu kraljestvu na zemlji!

Mnogo evropskih mest še ni svobodnih, porušena so pa že. Isto je reči o nešteti vseh in samotnih hišah. Porušile so jih zavezniške bombe. Pravimo, da je to brezpogojna cena za osvoboditev, ki jo Zavezniki prinašajo. Seveda moramo vojaške stvari prepuščati poznavalcem vojaških reči. Na drugi strani pa tudi ne moremo popolnoma preslišati raznih glasov, ki obtožujejo naše vojaške oblasti radi nepazljivosti, da se ne bi z bombami delala nepotrebna škoda. Zavezniki podjarmljenih evropskih narodov ne bodo pridobili zase, ako jim bodo iz zraka razbili ne samo nemških utrdb na njihovem ozemlju, ampak tudi vse polno kulturnih, verskih in gospodarskih središč, ki nimajo z vojaškimi zadevami nobenega stika ali le prav malo. In poleg tega gre v izgubo tudi veliko število človeških življenj. Brali smo na primer poročilo, da je v Belgradu pod ameriškimi bombami padlo mnogo žrtev. V hrvatskem Primorju je isto-

beznivosti in milobe te ženske, kakršne še v svojem življenju ni videl. Le v dolgih presledkih ji je pogledoval v oči, pa spet povešal pogled in sam vase tuhtal, kje se take ženske dobe.

Pritekel je dr. Ipavic. Pogledal je rano in se razhudil, čeprav je bilo v njegovi besedi in na obrazu več dobrohotnosti kot resnične nejevolje.

"Ne vem, kaj bi dejal. Kar zapodil bi vas. Spet in spet stara pesem. Zdaj se mi privleče pod nož, ko je že ves poln gnilobe."

"Še zdaj smo jih le s težavo spravili na pot. Do včeraj še vedeli nismo, da jih kje kaj boli. Trmasti so."

Tako je pojasnil mladi Čepe. Bil je v zadregi. Doktor je kimal:

"Trma pa taka, da bi bila vredna boljših reči."

"Prvič v življenju je mož bolan," se je vtaknil vmes Prašnikar, "pa se ni hotel podati. Odslej boste bolj pametni, oče, kajne?"

Stari ni mignil. Doktor mu je pokvaril vse dobre misli o zdravnikih, ki si jih je bil v naglici nabral od gospe Katarine. Plašno je sukal oči, da bi vjel vse, kar je pripravljaval ob njem gosposki padar. Vse se mu je zdelo sumljivo in najrajši bi se znašel doma namesto tam, kjer je bil. Doktor je bil že pripravljen in tudi vsa nejevolja ga je hitreje minila, kot bi si bil upal pričakovati Čepe.

"Oče, vaša trma vam bo za dobrih deset minut lepo služila. Pokažite, da se naš kmet ne zmeni za malo bolečine. Pa saj še ne veste, da mi največ bolezi kar z muziko zagovorimo in ozdravimo. Kaj takega najbolj zvitca ciganka ne zna."

Čepeta so preložili na stol, da je bil s hrbtom napol proti oknu obrnjen, z obrazom pa proti ogromnemu zaprtemu zaboju. Tisti hip je gospa Katarina dvignila pokrov spredaj na zaboju in pokazale so se bele tipke klavirja. Sedla je in prsti so ji zaplesali po tipkah. Prečučena godba, ki je planila iz zaboja, je Čepeta prevzela, da je v hipu na vse drugo pozabil. Kar zazijal je od začudenja. Kaj takega še ni nikoli videl in še sanjati bi se mu ne moglo, da bi prsti gospe Katarine kaj takega znali.

Tisti hip je doktor zarezal in Čepeta je zaskelilo, da se je zganil. Doktor je mignil, naj Tonče in mladi Čepe primeta starca. Tedaj se je gospa Katarina nagnila nad tipke, prsti so ji krepko udarili in starcu je tako od blizu in tako sladko zadonelo iz zaboja, da so ga bile v hipu same oči in ušesa. Ni se mogel nagledati prečudnega početja te zlomkove ženske in naužiti milobe, ki je lila iz melodije. Res je spet in spet neznansko zapeklo pod zdravnikovim nožem, ali kdo bi zdaj mislil na to! Kdo bi tuhtal, kaj se za hrbtom godi, ko se je gospa Katarina obrnila od klavirja, se nagnila Čepetu prav pred oči in mu čisto od blizu pogledala vanje! O, kako se mu je čudovi-

tako ogromno opustošenje že sedaj radi prepovršnega bombardiranja. Kaj bomo slišali v bližnji bodočnosti, kdo more reči?

Francoski škofje so izdali

skupen oklic na ameriške katoličane, naj bi vendar posredovali pri svojih vojaških oblasteh zoper presplošno bombardiranje nevojaških stvari na Francoskem. Belgijski kardinal se je pa obrnil na angleške katoličane in bridko potožil, da je njegova dežela takorekoč v razvalinah radi neprestanega bombardiranja. Zadrega je velika na obeh straneh. Nekateri bi radi vse take pozive potisnili med nemško propagando in obsodili škofe za "kvizlinge", češ, da sodelujejo s Hitlerjem. Po večini pa svet vendar razume, da jih priganja k besedi le skrb za svoje trpeče ljudstvo. Katoličani v Ameriki in na Angleškem, s svojimi škofi in duhovniki vred, pa zopet kaj težko posegajo v vojaške zadeve svojih dežel in vlad. Iz vsega razberemo lahko vsaj to, kako strahotna je današnja vojna in kake zmede napravlja. Sodbe in obsodbe naj počakajo, to bo menda še najbolje.

Tudi kardinali in škofje v te-

žavnih razmerah ne morejo takoj pogoditi najbolj pravilne sodbe. V svetnih rečeh niti sam papež ne. Zato je in ostane neka mera kritike ali očitanja odprta tudi napram višjim in najvišjim cerkvenim oblastem. Toda vpoštovati je treba razne okoliščine, vsaj toliko kot jih

to sladko nasmejala! In je bilo najbolj čudno od vsega, da ji niso prsti ne za sam hip odnehali, ampak so plesali po tipkah kot sami od sebe in zdaj rahlo, zdaj krepko vlekli na dan melodijo, ki je žuborela kot miren potoček, naslednji hip že valovala kot veličastna reka, venomer pa lila čepetu naravnost v dušo. Starec je pozabil na vse bolečine in je pri sebi ugibal, če je bolj sladka muzika, prihajoča iz zaboja, ali gospa Katarina, ki ima take, oh take . . . oči!

Tako je razlagal lepe svoje tedanje občutje pozneje, ko ni ostalo od boleče operacije drugega ko nejasen spomin.

Zdravnikovo delo je bilo končano. Takoj je stekel navzdol k drugim bolnikom in prepustil obvezovanje starčeve rane gospej Katarini. Z neko tekočino je ustavila kri in zadelala z mazili in obvezami boleče mesto tako rahločutno, da starec ni vedel, če ga Katarinina roka boža ali trapi. In zraven je govorila tako ljubeznive besede, kakor bi negovala otroka v zibelki. Stari čepe si je mislil, da ob taki ženski človek ne bi nikoli mogel biti bolan.

Odpravila jih je navzdol po stopnicah. Prašnikar je stopil k doktorju spodaj in se hotel posloviti za vse. Ali Ipavic je našel trenutek, da je stopil v vežo in segel staremu v roko.

“Koliko sem dolžan?” je dahnil starec ves ginjen.

“Ne utegnem računati oče,” je dejal Ipavic z nasmehom. “O priliki se ustavim pri vas in odženem kravo vašemu sinu. Vi tako nič nimate, če kaj vem. Ampak, oča, zdaj pa le pamet v roke! Zdaj menda ja veste, da je ni ciganke nad mojo Katarino, ki je v šentjurju doma. Nobeni drugi nič ne verjemite. No, pa zbogom vsem skupaj.”

In ga že ni bilo več. Gospa Katarina se je na stopnicah zvonko smejala in mahala z rokami zadnji pozdrav. Vsi so bili veseli. Stari čepe se ni mogel načuditi vsemu, kar je danes doživel, da je vso pot do doma molčal in mislil. Odskakovanje voza mu je spet delalo bolečine na tilniku, pa je ves čas videl pred seboj gospo Katarino in poslušal sladko muziko njenega zaboja in njenih besed. Še njen smeh in prečudne oči so mu jemale misel na bolečine, ki so tiščale v svoje pravice.

Skoraj tako ko stari čepe se je vsemu čudil Tonče. Ni mogel vzdržati, takoj ko sta s Prašnikarjem skočila z voza na Ponikvi, je vprašal:

“Povejte mi no, gospod, zakaj je bilo vse tako. Doktor Ipavic vendar ne more vseh svojih bolnikov takole zdraviti?”

Prašnikar se je zadovoljno smejal.

“Saj sem ti rekel, dečko moj, da se boš danes nekaj naučil. Seveda tistega ne more zdravnik, kar si vprašal. Videl si sam, koliko jih je čakalo nanj. Če bi vsakega

svet upošteva ob presojanju korakov svetnih ljudi. Zgodi se pa zelo rado, da ljudje stokrat hitreje obsodijo korake kakega škofa ali sploh predstavnika Cerkve, kadar zvedo o njem kaj nepovoljnega, in mu hitro začno podtikati reči, ki jih najbrž nikjer ni. Če bi se skušali postaviti na stališče dotičnega, ki ga tako strogo obsojajo, bi pač omilili svoje ostre besede o njem.

○ poljskem kardinalu Hlondu smo brali v nekem brezverskem listu, da je dobro naredil, ko je zbežal iz domovine in šel v tujino. Zdaj so ga Nemci zalotili na Francoskem in odvedli nekam v zapor. Oni list pravi, da Hlond ni hotel ostati v podjarmljeni domovini in sodelovati z Nemci . . . Naj bo tako, mi ne bomo ugovarjali. Na drugi strani pa vemo, da se raznim drugim beguncem iz Evrope, naj že bodo cerkvenjaki ali svetnega stanu, od vseh strani očita njihovo “ubežništvo” in se jim podtika, da so le hoteli rešiti svojo kožo in da špekulirajo čimprej priti nazaj na svoja nekdanja odlična mesta. Vse se pač lahko obrne tako, da pride prav tistemu, ki rad sodi in obsoja.

○ poljskem duhovniku Orlemanskem, ki je šel obiskat Stalina, ima isti list zdaj le besedo zaničevanja, ker se je podvrgel svojemu škofu, priznal svoj napačni korak in prejel odvezo. Tako je, kakor znano, ostal na svoji župniji in vse je spet v redu. Prej omenjeni list pravi,

vzel k sebi v gornje prostore, kam bi prišel? Kar si danes videl, si je izmislil dobri doktor za take, ki jim je treba poleg telesnih bolezni tudi kaj drugega ozdraviti. Posebno vraž ne trpi doktor Ipavic. In vraže, kakor na primer vera v ciganko, je našim kmetom največja ovira, da se zdravnika boje. Zdaj razumeš, kajne?"

Tonče je razumel in prikimal, občudujoč šentjurskega padarja. Neka uganka mu je še ostala v mislih.

"Kako je pa doktor tako brž vedel, kako je z očetom Čepetom?"

"To je že star dogovor med nami. Če pridem k njemu s takim bolnikom, ne zapravljam časa z nepotrebnimi besedami, kar bi spričo bolnika tudi ne bilo na mestu. Samo s prstom pokažem proti stropu in doktor vse ve. Bolnika spravimo v drugo nadstropje in potem pride vse, kakor je danes prišlo. Boš videl, da bo zdaj stari čepe najboljši agitator za dr. Ipavca in največji preganjalec cigank. Dokler bo živel, bo pripovedoval svoj doživljaj vsakemu, ki ga bo hotel poslušati. Tako bo postal misijonar za šentjurskega padarja."

"Da, to se mu vidi, da ga je strah pred zdravnikom že do konca minil. Ko ste ga vprašali tamle na cesti, če pojde še katerikrat v šentjurje, se je šegavo nasmehnil. Kar videl sem, da bi bil rad prikimal, pa mu zatilnik ni pustil."

"Dobro opazuješ," je pritrdil duhovnik. "Doktor nam je sam pravil, da prenekateri bolnik te vrste komaj čaka, da more drugič v šentjurje. Ta ali oni si celo sam izmislil bolezen, pa hajdi ž njo k gospej Katarini! Ali slabo naleti, kdor si tako izkuha. Doktor ga hitro pretuhta in kar spodaj na kratko odpravi. Gospe Katarine mu ne da videti, na pot mu pa dolgo pridigo naloži. Ko boš duhovnik, boš bral v brevirju lepo primeru sv. Gregorija, kako je v telesnih in duhovnih rečeh treba zdraviti 'calida frigidis et frigida calidis'. Saj že razumeš latinsko: mrzlo z vročim in vroče z mrzlim, bi rekel po naše. To reč naš doktor izvrstno razume in tako budi narod k pameti in ga dviga v boljšo izobrazbo. Duhovnik bi si težko želel boljšega pomočnika kot je ta dr. Ipavic. Da bi nam dale visoke šole več takih mož!"

To je spomnilo Tončeta na nekaj, kar ga je tiščalo vse od takrat, ko je poslušal župnika Rajha, neprijatelja šolam.

"Še to mi povejte, prosim, zakaj so gospod Rajh šolam nasprotni."

"Veš, to je tako. Gospod vidijo, kako se nam vsiljujejo nemškutarske šole. Prav za prav nemške. Saj vidiš sam. Otrok začne v domači šoli in v domačem jeziku, kakor pri nas na Ponikvi. Nauči se nekaj za največjo potrebo in to je vse dobro. Če se mu pa vzbudi želja po nadaljnjem učenju, gre v mestne šole, in tam je

da je Orlemanski s tem dokazal, da ni tisto, kar je Stalin mislil o njem. In še dostavlja, da je Stalin zaman zapravil ž njim nekaj ur svojega dragocenega časa. Čudna sodba! Če se Stalinu pripisujejo tako nameni, da je namreč hotel katoliškega duhovnika odtrgati od pokorščine do njegovega škofa, potem je bilo pač popolnoma na mestu, da se je vse, kar je v Ameriki poljskega in katoliškega, razburilo ob novici o obisku Orlemanskega pri Stalinu.

Stalin pa po našem mnenju ni imel takega namena.

Toliko je vendar pameten, da je vedel, da s takimi poskusi ne bi ničesar dosegel. Recimo, da bi se bil Rev. Orlemanski uprl svojemu škofu in izgubil službo katoliškega duhovnika, kakšen uspeh bi s tem dosegel Stalin? Katoličane vsega sveta bi le še bolj odbil od sebe. Zbližanje s katoliško cerkvijo, če mu je res kaj na tem, bi le še bolj zabarikadiral. Mi smo pa trdno prepričani, da je Rev. Orlemanski storil zelo modro potezo, ko se je podvrigel škofu. Če je s svojim izletom v Moskvo kaj dobrega dosegel, je mogel doseči le na ta način, da je vsaj po svojem povratku hitro popravil, kar ni bilo prav. In gotovo ni bilo prav, da je šel na tako pot brez dovoljenja svojega škofa. Tudi smo prepričani, da Stalin drugače sodi o vsem tem ko dotični brezverski list. Značilno pa je, da našim brezvercem, ki se delajo sicer prijazne katoliški veri, tako lahko uide be-

vse nemško. Tudi po kmetih ponekod država odpira redne šole, pa nemščina je poglavitna reč. Govore, da mora priti več in več takih šol. Te pa res naše otroke samo kvarijo, ker iz njih ne prihajajo ne tiči ne miši. To vidi gospod Rajh in tako so si ubili v glavo, da je vsako šolanje za kmečkega človeka škodljivo.”

Tonče še ni razumel župnika v Dramljah.

“Tako pa gospod Rajh niso postavljali besed. Meni se je zdelo, da so hudi na šole zato, ker zapeljujejo mladino od življenja po veri. Tako nekako so rekli: Otroci bodo znali brati, ubogati pa ne.”

“Vidiš, to je treba vse razumeti. Gospod Rajh so stari in vedo, kako je bilo na svetu in kako je. Star človek misli, da bo šlo vse po starem naprej. Mi pa upamo, da pridejo novi časi in se bo naš narod izobraževal v svojih šolah, kjer bo kraljevala materina beseda. Danes res v Avstriji malo kaže, da pride ta do veljave, ampak ti si mlad in boš doživel drugačnih časov, če Bog da. Morebiti boš lahko veliko storil za napredek slovenskih šol.”

Tončetu so žarele oči.

“Tega pa le še ne vem, zakaj bi se otrok le v slovenskih šolah ubogati naučil. Ali ni bila ta misel v besedah gospoda Rajha?”

“Ni brez vsega ta misel. V nemškutarskih šolah se mladina potujči in si nabere tujega duha. Odtuji se domači hiši, staršem, duhovniku, cerkvi. S temi rečmi je zvezana slovenska beseda in slovenski duh. Tuja navlaka te vezi kmalu razdere. Potem pride vse drugo, korak za korakom, kar ni vseč gospodu Rajhu in seveda tudi nam ne. Premisli sam zase in svet opazuj.”

Zdaj je imel Tonče dovolj tega pouka, da je lahko razmišljal sam v sebi in se mu misel ni zapletla v mreže, iz katerih ni mogla sama ob sebi. Zahvalil se je gospodu Prašnikarju za pojasnila in je rekel sam sebi, da bo res tudi — opazoval svet. (Dalje prihodnjič.)

seda, ki jih izda. Oni bi pač uživali in se veselili, ako bi Rev. Orlemanski napravil še bolj napačen korak kot ga je že, in s tem resnično škodoval katoliški veri. Naši brezverci bi radi iz Rev. Orlemanskega odpadnika od Cerkev. Hvala Bogu, da se to ni zgodilo.

Rev. Metod Mikuž, duhovnik ljubljanske škofije, je povedal nekaj popolnoma novega, česar še nismo sliša-

li. Njegovo izjavo so prinesli nekateri slovenski listi v Ameriki. Pravi namreč, da je bistvena poteza komunizma, da spoštuje versko prepričanje vsakega posameznega človeka! Mi ne vemo, od kdaj je to res. Doslej smo vedno brali in slišali, kako je rekel in zapisal že Karl Marks in za njim Ljenin in dosti drugih, da je vera strup (opij) za ljudstvo. Po tem načelu so se komunisti in sploh marksisti tudi ravnali

in je bila ena njihovih glavnih nalog, izruvat ljudem vero iz srca. Zato nikakor ni bilo slučajno, da se je ravno na Ruskem organizirala brezbožna kampanja, ki je imela napraviti Rusijo za popolnoma brezbožno deželo. List “Bezbožnik” in poglavar brezbožne kampanje, znani Jaroslavski, sta se dosti trudila za uspeh dela zoper Boga. Tudi res nista bila brez uspehov.

Ni pa popolnoma neverjetno, da komunizem, oziroma komunisti danes drugače mislijo o veri. Ni popolnoma izključeno, da bodo vodilni komunisti začeli razglasiti isto, kar je že razglasil Rev. Metod Mikuž. Saj je že davljno zapisano, kar je izjavlja prej omenjeni Jaroslavski: Vera je kakor ogromen žebelj. Če bolj biješ po njegovi glavi, bolj globoko se zarije v les . . . To se pravi, komunisti so imeli s svojo brezbožno propagando pač precej uspehov, na drugi strani so pa prišli do spoznanja, da preganjana vera najde v drugih toliko več resnične ljubezni in požene v njih toliko bolj globoke korenine. Komunizem je silno prožna zadevsčina in je pripravljen danes zatajiti, kar je še včeraj učil. Verjetno je, da bo začel, če že ni, tudi z vero drugače postopati. Ne iz prepričanja tega skoraj ne moremo verjeti, pač pa iz koristolovja. Kakšne možnosti pa utegnejo iz tega priti za evangelij in Cerkev, to moramo prepustiti božji Previdnosti, ki vedno čuje nad svojo Ustanovo na zemlji.

Jaroslavski, ki smo ga zgoraj omenili, je že dal odgovor pred večnim Sodnikom. Pisalo se je, da je tudi glede sebe spremenil prejšnje mnenje, ki ga je toliko časa imel in toliko časa prodajal, kar se tiče vere. Pravijo, da je umrl kot veren človek. Nismo o tem prepričani, nemo goče pa seveda ni. Koliko preganjalcev vere je že doživelo tako smrt in koliko jih bo še! Vera se ne da tako lahko pregnati iz src in božje usmiljenje je neskončno. Saj je tudi o nekdanjem meksikanskem predsedniku, Callesu, znano, kako je preganjal vero, zdaj pa tudi vemo, da se je premislil in je postal, kakor beremo večkrat, praktičen katoličan. In to niti ne radi bližajoče se smrti, ampak iz spoznanja, ki mu je prišlo še v zdravih letih. Bog daj enako spoznanje tudi mnogih preganjalcev vere med komunisti!

Edvard Kocbek, slovenski kristjan in partizan, pozivlje slovensko duhovščino, naj prelomi s svojimi duhovnimi predstojniki in se pridruži partizanom. Iz tega sledi, da slovenski duhovniki še vedno niso za partizane. Zakaj niso, bodo pač sami najbolje vedeli in pozneje tudi lahko povedali. Josip Vidmar jim v svoji izjavi priznava, da so uživali sloves kot prvi buditelji slovenskega naroda. Po Vidmarjevem mnenju so zdaj ta sloves zapravili. Počakajmo! Težko si je misliti, kako da bi po preizkušnji celih stoletij slovenski duhovniki v sedanjem težkem položaju zgrešili pra-

vo pot. Mi kar verjamemo, da je niso. Po vojni se bo o marsičem vse drugače sodilo kot se sodi danes. Gotovo pa je, da Edvard Kocbek ni pravo zadel, ko pozivlje k "prelomitvi z duhovnimi predstojniki". Tak poziv ni ne krščanski in ne katoliški. Le v tesnem sodelovanju z višjo cerkveno gosposko more duhovnik služiti Kristusu in po njem svojemu narodu.

Saj so tudi Rev. Orleman-skemu zamerili necerkveni ljudje, da se je tako krotko podvrigel svojemu škofu. Očitajo mu, da ni tak mož, kot so sprva mislili o njem. To pravijo taki, ki na drugi strani delajo poklone veri in Kristusu. Kaj so pa pričakovali od njega? Menda to, da bo najprej pokazal figo svojemu škofu in pozneje še marsičemu drugemu ter polagoma odpadel od katoliške vere. Tako je storil več ali manj še vsak katoliški duhovnik, ki se je uprl svojemu škofu. Ko se enkrat kamen sproži, nihče ne ve, kje se bo ustavil. Pomislimo samo, kje se je ustavil Martin Luther, ki je začel svoje "zboljševanje" krščanstva z uporom proti papežu! Šlo je hitro navzdol in je kmalu domala ves Kristov evangelij "popravlil", pa kako! Značilno je, da naši brezverci sicer pravijo, da nimajo nič proti temu, ako kdo dela sam zase za večno zveličanje svoje duše, na drugi strani pa tako radi vidijo, če se kak duhovnik spozabi in se postavi po robu višji cerkveni oblasti! Duhovnik, ki dela drugače kot mu nalagajo škofje, je

tem ljudem dobrodošel v vsaki "politiki". Kdor pa hoče ostati do zadnjega zvest svojemu stanu in poklicu, ta naj pusti politiko pri miru! Pa v isti sapi trdijo, da politika nima nič opraviti z vero! "Prelomitev z duhovnimi predstojniki" naj bi bila zgolj politika, seveda! Seveda je to politika, pa taka politika, ki ima z vero zelo zelo mnogo opraviti!

S politiko in obenem z vero ima mnogo opraviti tudi to, kar je bilo na tem mestu zapisano v aprilski številki. Šlo je za vprašanje, kaj naj kdo misli o globokem razporu v Jugoslaviji. Ali naj gre ta razpor naprej in se Jugoslavija izpostavi veliki nevarnosti krvave civilne vojne, ali naj mislimo na kako pobotanje med razprtimi brati ter si ga želimo? Na tem mestu je bilo v aprilski številki zapisano: "Tudi mi mislimo, da bi sprava ne bila nemogoča. Partizani naj popuste od svojega komunizma, Srbi pa od svojega velesrbstva. Angleži baje mislijo, da bi se dalo s kraljevo osebo na čelu nekaj takega doseči." — Vse kaže, da se delajo resni poskusi v tej smeri. Churchill skuša ugoditi Srbom s tem, da kralja ni zavrzel, toda velesrbstvo naj si izbije iz glave kralj in tisti, ki hočejo kralja obdržati. Na drugi strani pa trdi Churchill, da je "Tito svoj komunizem pokopal in postal resničen jugoslovanski patriot". Če Tito tega v resnici še ni storil, je dobil vsaj prav močan migljej iz Churchillovih ust, kako mu je tre-

ba delati za rešitev Jugoslavije. Bog daj pamet obema razprtima strankama!

Slovenskim duhovnikom na Primorskem dajejo slovenski partizani več kredita kot drugod po Slovenskem. Pravijo, da oni na Primorskem drže z Osvobodilno Fronto, drugod pa ne. Tako piše Josip Vidmar, predsednik Osvobodilne Fronte na Slovenskem. Toda mi vemo iz raznih poročil, da je Osvobodilna Fronta na Primorskem nekaj drugega ko drugod po Sloveniji. Na Primorskem so si ustanovili Osvobodilno Fronto samo za to, da se Primorska osvobodi Lahov in priključi Jugoslaviji, kakor bi moralo biti že od zadnje svetovne vojne. Primorska Osvobodilna Fronta ni imela nobenega namena s komunizmom in je niso ustanovili partizani komunisti. Okoli Ljubljane so pa ustanovili Osvobodilno Fronto komunisti, to je poprej naravnost povedal tudi Josip Vidmar. In namen ji je bil, da se poleg osvobodilnega boja izvede na Slovenskem tudi "notranja revolucija". Vse to so sami priznavali. Ta "notranja revolucija" je pa dolgo imela podobo čiste "rdeče revolucije". Z drugo besedo: komunizem je hotel zavladati na Slovenskem. Razume se, da s takimi nameni slovenski duhovniki niso ne hoteli ne mogli potegniti. Tudi so tiste čase partizani glasno poudarjali, da pripadniki nekdanje Slovenske Ljudske Stranke niso bili sprejemljivi v Osvobodilno Fronto. Duhovniki so

kajpada, kar se tiče politike, vsi pripadali Slovenski Ljudski Stranki. Zdaj pa Josip Vidmar naslavlja na duhovnike glasen poziv, da naj pristopijo k Osvobodilni Fronti. Partizani skušajo — največ menda pod pritiskom Anglije — otresti s sebe mnogo komunistične navlake. Čas je, da to store. Če bi bili od vsega začetka poudarjali samo delo za osvoboditev izpod Lahov in Nemcev, ne pa toliko govorili o revoluciji, bi bila tudi druga slovenska duhovščina ž njimi, kakor je ona na Primorskem. Toda na eni strani pobiti na najbolj krut revolucionaren način ti soče mirnih Slovencev, na drugi pa klicati v svoje vrste slovenske duhovnike — ali gre to dvoje skupaj?

POŽIVIMO MOLITVENO FRONTO!

V ponedeljek zvečer dne 6. junija ste gotovo tudi nekateri čitatelji lista "Ave Maria" odprli svoje radio aparate in poslušali predsednika Roosevelta, kako je kot glava naše mogočne države v imenu celega naroda in javno pred vsem svetom — molil! Molil je za božjo pomoč v ogromnem in nevarnem podjetju Zaveznikov, ki so ga započeli z invazijo Evrope za osvoboditev mnogih trpečih narodov.

Bil je velik, pa pretresljiv dogodek v zgodovini današnje vojne. Vsi, ki verujemo v Boga in v njegovo Previd-

nost, ki vodi tudi usodo celih narodov, smo se gotovo s celim srcem pridružili predsedniku in ž njim molili. Razveselili smo se, da je bilo to v današnjih časih, ko je po svetu toliko brezverstva in ko se tajne sile zbirajo, da napovedo še ostrejši boj Bogu. Pa se je oglasil vodja naše mogočne države in vsem položil na srce s svojim javnim zgledom potrebo molitve!

Kar je storil naš predsednik, so storili za njim tudi nekateri governerji in župani ter drugi oblastniki med ljudstvom. Oglasili so se in pozvali ljudstvo k molitvi. In res so, kakor poroča časopisje, ljudje polnili cerkve in sinagoge ter molili. Kakor val je ta duh molitve in zaupanja v Boga zajel najširše množice našega ljudstva in jih spravil na kolena pred Bogom.

V zgodovini izvoljenega ljudstva beremo, kako je ta narod pogosto zašel v zmote, celo v samo malikovalstvo, in je zavrgel pravega Boga. Zato so pa prišle nadenj nesreče, zlasti velike vojne. Narod je padal v sužnost sosednjih ljudstev. Vemo, da se je zgodilo nekaj takega v časih preroka Jeremije.

Pa so se našli veliki voditelji svojega naroda, ki so podobno kakor sedaj naš predsednik, začutili potrebo, da se narod vrne nazaj k Bogu. Zgodovina tega ljudstva nam pa tudi jasno pove, da je Bog uslišal njegove molitve in mu dal zmago nad sovražniki. Narod se je vrnil iz

svoje sužnjosti, spet pozidal svoja mesta, na novo obdelal svoja polja in stopil nazaj na pot svojega narodnega blagostanja.

Verujemo, da Bog tudi naših današnjih molitev ne bo pustil neuslišanih, zlasti ko vidimo, da molijo javno tudi najvišji predstavniki ljudstev, ki niso nositelji duhovne oblasti kot je papež v Rimu in škofje po vseh delih sveta. Tu naj mimogrede omenimo enako molitev angleškega kralja, ki jo je molil ob invaziji.

Verni Slovenci — Kaj pa mi?

Mi smo začeli svojo Molitveno Fronto že pred dve-ma leti in list Ave Maria je pozval slovensko ljudstvo v Ameriki z vabilom: Molite, bratje! Precej rojakov se je brez obotavljanja odzvalo temu klicu in stopilo s svojimi imeni in srci v molitveno fronto. Okoli 5000 jih je bilo.

Trdno se zanesemo, da ta močna četa molilcev vse do današnjega dne ni popustila v svojih sklepkih. Prepričani smo, da se še vedno dan na dan obračajo k Bogu potom "Marije Pomagaj" ter "Materne žalosti in trpljenja", prosijo za skorajšnji konec strahovite vojne ter za pravično zmago. Posebej pa seveda še za rešitev in boljšo bodočnost slovenskega naroda v stari domovini.

Toda zdaj, ko se je začelo tako važno poglavje druge svetovne vojne, zdaj, ko so za svetim Očetom papežem še drugi tako glasno in tako

nujno pozvali svet k molitvi, se nam zdi na mestu, da na novo izpodbudimo člane naše Molitvene Fronte k izpolnjevanju njihovih obljub. In kdo naj to stori, če ne naš list "Ave Maria"? Naš list pač ne bi storil svoje dolžnosti, če bi jih od časa do časa ne spomnil na to. Nadaljujte torej, člani in članice Molitvene Fronte, nadaljujte s svojimi molitvami in jim še prilijte nove gorečnosti. Tudi druge še pridobivajte, da se vam bodo pridružili. Vposlana imena članov se skrbno hranijo in trdno upamo, da bodo nekoč položena na oltar Marije Pomagaj na obnovljenih Brezjah tam v lepi Sloveniji.

Začela se je invazija Evrope. Kdo more reči, koliko bo stala življenj naših lastnih ameriških vojakov? Morda je tvoj lastni sin med junaki, ki so stopili prav blizu pred sovražnika. Zlasti če si ti njegova mati — ali ne boš z vso gorečnostjo molila zanj?

Rim je v rokah Zaveznikov. Bojna črta se pomika na sever. Vihra se bliža mejam naše stare domovine. Kako bo oplazila naše rodne kraje? O, nobenega dvoma ni, da slovensko ljudstvo doma želi: Naj bi naši rojaki v Ameriki storili tudi v molitvi za nas, kar največ morejo!

Vzroka dovolj, bratje in sestre, da dvignemo svoj glas in ponovimo, kar smo delali ob ustanovitvi Molitvene Fronte: Molite, bratje!

Prostovoljni darovi članov Molitvene Fronte, ki smo jih nabirali lani k a k o r je

bilo oznanjejo v začetku, bodo šli za nakup kelihov za tiste slovenske cerkve, katerim jih je sovražnik pokradel. Tam doma je kaka revna cerkev, ljudstvo nima in ne bo imelo denarja, da si nabavi nov kelih. Pa si bil ti tu v Ameriki, ki si priskočil temu dobremu ljudstvu na pomoč, pa si žrtvoval v času, ko je tu obilo denarja, in žrtvoval malenkost, da ga bo dobilo.

Imena in darovalce smo i sproti objavljali v listu "Ave Maria". Nabiralne pole in imena vseh članov se bodo pa shranila na Brezjah pri "Mariji Pomagaj", da bodo tam prosile za nas Mater, Marijo Pomagaj", da naj nas ne zapusti, v večnosti pa nam nakloni milostno sodbo božjo in večno zveličanje.

"Molitvena Fronta"

V MOLITVENO FRONTO STOPAMO PODPISANI:

Ime

.....

.....

.....

.....

Stanovanje

.....

.....

.....

.....

Doma iz fare v starem kraju

.....

Nabiralec(ka)

.....

Naslov

.....

MISLI SELSKEGA MODRIJANA

(Napisano leta 1917, pa tudi danes drži.)

(Nadaljevanje)

PREIZKUŠNJA

VSE trpljenje na zemlji je tudi preizkušnja. Taka velika preizkušnja je tudi vojna. Petnajst sto let bo kmalu, ko je napisal učen in svet menih, Vincencij iz Lerina, te-le besede:

“Tisti je pravi katoličan, ki mu je katoliška vera nad vse, ki se ne da premotiti od nobene reči; ne od človeka, ne od kakega osebnega nagnjenja, ne od govorice ljudi. Tisti je pravi katoličan, ki vse to prezira in ostane trden ter stanovitven pri svoji veri.”

Tudi takrat so bili hudi časi. Od vseh strani so se širili dvomi in zmote. Tudi nekateri učeni možje so zašli v zmoto — in to je ljudi najbolj begalo in pohujševalo. Vincencij pa jim je glasno zaklical:

“Ne dajte se begati in premotiti! Bog vas preizkuša! Čim veljavnejši in čim bolj učeni so tisti, ki širijo zmede, tem večja je preizkušnja. Vztrajajte!

In je prešel čas preizkušnje, resnica je spet zasijala v vsej svoji lepoti. Krivi učeni so se poskrili, katoličani pa so bili veseli, da so ostali zvesti Bogu in Cerkvi.

PREIZKUŠNJA VERE

V dobi sv. Vincencija je Bog preizkušal vero človeštva. Tu je bila Cerkve, učiteljiva resnice, tam pa raznovrstne izmišljotine človeškega duha. Človeštvo se je moralo odločiti za nauk sv. Cerkve ali pa za nauke ljudi. Bila je teška preizkušnja. Nauki sv. Cerkve so globoke skrivnosti, vzvišene nad vse človeško tuhtanje, pa najbolj zdravi za srečo ljudi. Kar je pa pokvarjeni človeški naravi najmanj všeč, je to, da so ti nauki nasprotni strastem in posvetnim željam našega srca.

Le prehitro ljudje radi verjamejo, da so nauki vere nepraktični, neuporabni za ure-

jevanje našega življenja na zemlji. Za smrt bi bili še nekam uporabni, tako sodijo nekateri ljudje, toda dokler je pred teboj še življenje, morda celo mladost, je treba iskati navodil za življenje kje drugje, ne v veri . . . Svet gre po svoje naprej in se ne ozira na Boga — tudi ti moraš živeti s svetom, ako hočeš priti kam naprej. Zapovedi so dobre, kadar jih preišljuješ v cerkvi, ko prideš k službi božji in poslušáš pridigo. Ko pa stopiš zopet v svet in si poklican nazaj k svoji posvetni službi, je treba poslušati svet in hoditi po njegovih potih... Tako se v naših srcih kaj rada oddaljita drug od drugega Bog in svet.

PREIZKUŠNJA LJUBEZNI

Že od prvih časov krščanstva je Bog preizkušal tudi ljubezen ljudi. Tako tudi pozneje v raznih dobah, včasih bolj, včasih manj. Vse do današnjega dne. Saj vera sama, tudi če je resnična in živa, še ni vse. Spremljati jo mora ljubezen, ki naj bi bila tako močna, da bi mogla premagati tudi pekel in smrt. Ljubezen do Kristusa in do njegove Cerkve! In Bog dopusti od časa do časa, da se dvigne sam pekel zoper Cerkve in njene otroke.

Že v prvih stoletjih, in zlasti takrat, so bila strašna preganjanja Cerkve. Dan za dnem je stalo pred vernimi ljudmi vprašanje: Kaj ljubite bolj, ali Kristusa ali svojo ljubo zložnost, svoje užitke in svoje življenje? Tako so morali biti vsak hip pripravljani, da izpričajo svojo ljubezen do Kristusa. In pričevali so s svojo krvjo, da ljubijo Kristusa Boga bolj ko vse drugo, bolj ko svoje lastne starše in druge sorodnike, bolj ko vse svoje imetje, tudi bolj ko svoje življenje. Svet je videl na stotisoče in milijone krščanskih mučencev.

Bili so tisti časi — časi strašne preizkušnje. Marsičemu se človek odpove iz ljubezni, sam sebi in svojemu življenju pa le težko, težko. Kaj je že dejal satan Bogu, ko ga je vprašal o Jobu, tem velikem trpinu? Gospod je satanu rekel: “Ali si preišljeval mojega služabnika Joba, da mu ni enakega na zemlji, da je pravičen mož, ki se Boga boji, se vzdržuje hudega in hra-

ni nedolžnost?" In satan je odgovoril: "Kožo za kožo in vse, kar človek ima, bo dal za svoje življenje; stegni pa roko in dotakni se njegovih kosti in mesa, pa boš videl, kako te bo v obraz klel." Pa glede Joba se je satan zmotil.

Zares, težka je taka preizkušnja, pa dosti velika ljubezen jo prestane.

PREIZKUŠNJA ZAUPANJA

Sedaj pa je prišla preizkušnja tudi na nas. Bog je dopustil, da je nastala ta strašna vojna. Zdi se, kakor da ima biti ta vojna z vsemi svojimi grozotami preizkušnja našega zaupanja v Boga in njegovo Previdnost. Bog je hotel, da se pokaže in da sami spoznamo, kako je z nami.

Ali nismo v svojem življenju le preveč pozabljali na Boga? Ali nismo svojega srca preveč navezovali na svet in njegove dobrine? Ali nismo vse preveč zaupali sami vase, v svojo moč, svoje delo, svojo prebrisanost, svoje iznajdbe? Ali nismo kakor brez misli, brez občutja, brez srca molili tisto molitev, ki nas jo je učil sam Gospod: Oče naš, kateri si v nebesih? Ali nismo zapravili v veliki meri tisto otroško zaupanje v nebeškega Očeta, ki ga je učil Gospod na Gori, ko je oznanjal svojih sedem blagrov?

Kako prestajamo te preizkušnje, ki so prišle nad nas?

Z odkritosrčnim veseljem in ponosom moramo priznati, da je odkrila vojna v ljudeh čudovite junaške kreposti, med njimi tudi močno vero in trdno zaupanje v Boga. Tako na eni strani, pri mnogih, ki so morali na vojno ali sprejeti nase razne vojne težave doma. Žal pa, da je na drugi strani tudi mnogim med nami pokazala, kako malo zaupanja v Boga in Previdnost je še med nami.

Kaj se vse sliši! Pripovedujejo, da se vrši res marsikaj prav po napovedi satana v Jobovi knjigi. Poročajo, da je mati klela Boga, ko je zvedela, da ji je sin padel v vojni. "Mislila sem," je dejala, "da mi ga bo Bog vrnil, pa naj bi bil kakoršenkoli, magari, da bi mi ga le polovico domov prinesli. Pa me ni uslišal . . ."

Uboga mati! Ko bi ona vedela, kar Bog ve, morda bi se po golih kolenih plazila, da bi prišla v cerkev in se zahvalila Bogu za njegovo pripuščanje.

Drugi kolnejo, ker morajo trpeti telesno. Ali je res vse to trpljenje po zasluženju, se vprašujejo. Kajpada, v takih časih stiska ne izbira preveč, ne zadene samo tistih, ki so očitno zaslužili kazen. Zadene tudi take, ki nimajo nad seboj kake ogromne krivde. Morda celo prav nobene. Za vse pa velja misel, da je ta reč zanje preizkušnja. Tudi največji poštenjak pred Bogom ne bo ostal poštenjak, če se da zmešati taki preizkušnji in odpre vrata dvomom in raznim pomislekom, da se mu ukradejo v srce. Zlato se preizkuša v ognju.

KRŠČANSKO BRATSTVO

Lepa je misel o krščanskem bratstvu. Ne orožje, pač pa to prepričanje o krščanskem bratstvu more zagotoviti blaženi mir. Narodi se morajo spet zavedeti, da je vse ustvaril en Bog. In ta Bog hoče, da bi se vsi svobodno razvijali in krepko napredovali. Naj bi ne tekmovali med seboj na krvavih bojiščih, ampak v tem, kateri bo pokazal več spravljalivosti, več ljubezni, več pravičnosti.

Tudi svetna modrost dosti govori o bratstvu. Toda govori o nekem bratstvu brez Kristusa in brez njegove Cerkve. Mi se pa zavedamo, da je tako bratstvo prazna beseda. Brez bratstva v Kristusu narodi podivjajo, da zavlada med njimi nebrzdani pohlep in sovražna nevoščljivost, odtod pa prepiri in vojne.

Pravo krščansko bratstvo je zmožno ustvariti pravi in trajni mir. Vemo sicer, da radi izkvarjene človeške narave po izvornem grehu popolnega krščanskega bratstva na zemlji nikoli ne bo. Zato tudi ne nepretrganega miru. A vsaj bližati se moramo temu stanju. Vsaj truditi se moramo, da v sebi in drugih bolj in bolj utrdimo to bratstvo, ki bi edino bilo zmožno, odpraviti take strašne nesreče kot je svetovna vojna.

(Dalje prihodnjič.)

MATI BOŽJA V VASI FATIMA

(Iz angleškega.)

PRED 27 leti, ko se je šte 1917 po Kristusu, je bil svet nekako tam, kjer je danes. Vse se je spraševalo: ali bo kmalu konec vojne? Tedaj se je prikazala Mati božja trem otrokom v vasi Fatima na Portugalskem. Toda preden pripovedujemo o tem prikazanju, je treba začeti z nečem drugim.

Takrat je vladal sveto Cerkev papež Benedikt XV. Silno se je trudil za mir in močno ga je bolelo, da se ni dalo nič napraviti. Dne 5. maja 1917 je razglasil ginljiv poziv k molitvi. Po Marijinih rokah naj bi šle vse molitve za skrajšanje vojnih grozot pred božji prestol.

Dejal je med drugim:

“Naša iskrena želja je, da bi se vsi zatekali k Srcu Jezusovemu, ki je prestol vseh milosti. K temu prestolu milosti pošiljajmo svoje molitve po Mariji . . . Od vseh krajev zemlje naj se dvigajo pobožne prošnje k Mariji, ki je Mati usmiljenja in vsemogočna po milosti božji . . . Njej izročajmo boleče vzdihne mater in žen, njej izročajmo jok nedolžnih otrok in hrepenenje vseh blagih src, da bi nam ona izprosila mir za tako težko preizkušeni svet.”

Mati božja se je odzvala na to papeževo priporočilo osem dni pozneje na prav čudovit način. Bilo je 13. maja 1917 blizu vasi Fatima na Portugalskem. Prikazala se je trem otrokom, ki so pasli čedo svojih staršev.

Prav tisti dan je v Rimu papež Benedikt XV. posvetil v škofa duhovnika, ki mu je bilo ime Evgenij Pacelli. Ta mož je sedaj papež Pij XII. Leta 1942, ko je Evgenij Pacelli kot papež Pij XII. praznoval svoj srebrni škofovski jubilej, je posvetil ves svet brezmadežnemu Srcu Marijinemu. To je storil v spomin prikazanju Marijinemu na dan svojega škofovskega posvečenja in naravnost na željo, ki jo je Marija tistikrat izrekla, ko se je prikazala v vasi Fatima.

Sedaj naj sledi poročilo o tem prikazanju.

Kako miljo od vasi Fatima se razprostira pašnik, ki se imenuje Cova da Iria. Tam najdemo troje otrok in čedo ovac dne 13. maja 1917. Bil je lep jasen dan. Otroci so imeli kajpada svoj “good time” in so mislili na vse kaj drugega ko na vojno, ki je divjala onstran visokih gora. Predajali so se svojim igram kot bi ne bilo nič drugega na svetu. Bili so: Lucia Santos, deset let stara, Francek Marto, devet let star, in Jacinta Marto, sedem let stara. Zadnja dva sta bila bratranec in sestrična Lucije, najstarejše.

Opoldne so pretrgali igro in použili svoj skromen obed. Po obedu so pokleknili in izmolili rožni venec. Toda molitev je bila predolga. Mudilo se je nazaj k igri. Imeli so dokončati “hišo”, ki so jo bili pričeli zjutraj staviti iz kamenja in vej. Zato so rožni venec skrajšali. Gospodovo molitev so opravili samo z dvema besedama: Oče naš — in nič več. Zdrava Marija tudi ni imela več ko samo ti dve besedi: Zdrava Marija . . . Na ta način so zmolili ves rožni venec, kakor bi pihnil, kot so se sami hvallili. Otroci pač!

Ko so se po končani molitvi vračali k nedokončani “hiši”, je nenadoma blisnila po zraku močna svetloba. In potem še enkrat. Otroci so se prestrašili. Gnalo jih je, da odženejo čedo proti domu. Že se pripravljajo na pot. Kar zapazijo prelepo mlado ženo, ki je stala na vrhu nizkega hrasta. Še bolj so se zbali. Hoteli so zbežati. Toda lepa gospa jim namigne, naj pridejo bliže. Ubogajo. Obraz se ji je pa tako svetil, da niso mogli gledati vanjo kar naprej.

Prikazen jih nagovori:

“Nič se ne bojte, nič hudega vam ne bom naredila.”

Sedaj jih je minil ves strah. Lucija jo vpraša, kdo je in kaj želi.

“Prišla sem iz nebes. Hočem, da pridete semkaj vsak mesec na 13. dan vse do meseca oktobra. Takrat vam bom povedala, kdo sem.”

Ko je slišala Lucija, da je gospa prišla

iz nebes, vpraša, če pojde tudi ona v nebesa.

“Da, pojdeš. Toda pridno moraš moliti rožni venec in moliti ga moraš prav.”

“Ali pojmeta tudi Jacinta in Francek v nebesa?”

“Tudi. Ali moliti morata mnogo rožnih vencev.”

Nato je gospa vprašala:

“Ali ste pripravljeni, otroci, da se darujete Bogu in vzamete nase vse trpljenje, ki vam ga bo poslal? To je potrebno v poravnavo za mnoge žalitve božjega Srca in za spreobrnjenje grešnikov.”

Otroci obljubijo in Gospa še reče:

“Da, imeli boste mnogo trpljenja, pa Bog sam vam bo dal moč, da ga prestanete.”

To je bil ves pogovor ob prvem prikazanju. Otroci so šli domov in pripovedovali, kaj se jim je pripetilo. Ljudje so jih neprestano izpraševali in jim na vse mogoče načine izbijali iz glave vero v čudno prikazen. Toda otroci so ostali stanovitni in 13. junija so bili spet pri hrastu, da bi videli Gospo. Le nekaj manj ko sto radovednežev je bilo z otroci tisti dan. Gospa je res spet prišla, toda le otroci so jo videli. Priporočila jim je molitev rožnega venca in jih naučila naslednjo molitvico, ki naj jo molijo po vsaki desетки:

“Moj Jezus, odpusti nam. Reši nas peklenškega ognja. Olajšaj trpljenje dušicam v vicah, posebno tistim, ki so najbolj zapuščene.”

Tako je minilo prikazanje ta dan. Naslednji mesec je bilo skupaj z otroci pri hrastu že okoli pet tisoč ljudi. Spet je Gospa priporočala molitev rožnega venca in sicer to pot za skorajšen konec vojne. Povedala je tudi, da samo ona more skrajšati vojno. In je še dostavila, da bo v oktobru naredila velik čudež, — ki bo vse ljudi pričal.

Za mesec avgust so neki ljudje odvedli otroke v neznane kraje, da bi ne mogli videti nebeške Gospe. Toda prišla je k njim dne 19. avgusta in s hudobno namero ni bilo nič.

Do 13. septembra je zvedela o prikazovanju Gospe že skoraj vsa Portugalska in še Španija povrh. Zbralo se je okoli 25

tisoč ljudi okoli hrasta. Toda spet so le trije otroci videli Gospo. Spet je naročala molitev rožnega venca za skorajšnji konec vojne.

In ko je prišel napovedani 13. oktober, je bilo obenem z otroci pri hrastu 75,000 ljudi. Gospa je dejala:

“Jaz sem Gospa svetega rožnega venca in sem prišla posvariti ljudi radi njihovega slabega življenja. Naj se poboljšajo in prosijo odpuščanja za grehe. Naj nehajo žaliti Gospoda, ki je že dosti trpko razžaljen. Treba je, da molijo rožni venec.”

In je še rekla, da bo kmalu konec vojne, če se ljudstvo poboljša.

Praden je izginila, je s prstom pokazala na sonce. Lucija se je ozrla in pogledala proti soncu. Vzkliknila je: Pogledajte sonce!

Ljudje so se ozrli. Sonce je bilo kakor okrogla plošča iz srebra, ki jo je vsako oko prav lahko gledalo naravnost. Naenkrat se je začelo vrteti kakor ogromno kolo in svetli žarki v raznih barvah so švigali od njega na vse strani preko neba in zemlje. Nato se je ustavilo. Pa se je zavrtelo še drugič in tretjič. Vse ljudstvo je videlo čudež in strmelo. Prvi vtis je bil silen strah, takoj nato so začeli iskreno moliti.

Nekaj dni po tem dogodku je bil natančen popis te prikazni v nekem dnevniku glavnega portugalskega mesta Lisbona.

— — — — —

Tako na kratko smo povedali to čudovito zgodbo. Saj zgodba sama tudi še davno ni vse. Glavno je, da si vzamemo k srcu, kar je nebeška Gospa tako živo naročala: Za skorajšnji konec vojne in za prihod miru, ki si ga vsi tako iskreno želite — molite, pogosto molite — sveti rožni venec!

Neusmiljeno

Meyerbeerov nečak je prišel nekega dne k skladatelju Rossiniju in ga prosil, naj poslušata pogrebno koračnico, ki jo je zložil ob smrti svojega strica.

Rossini je potrpežljivo poslušal, ko pa je nečak odigral, je rekel: “Čisto dobro je — toda še ljubše bi mi bilo, če bi vi umrli in bi vaš stric napisal pogrebno koračnico!”

VERY REV. MATIJA ŠAVS

PONCIJ Pilat v Apostolsko vero, p. John pa med spiselje! Kakšne takele se bo kdo znebil, ko bo te vrstice bral. Saj vem, da bo tako. Če bi

p. Hugo vedel za moje današnje spiseljevanje, bi še kakšno bolj grobo zakrojil.

Pa je že tako. Res se nisem nikoli potegoval za spiseljsko slavo in mojih spisov niste iskali in ne našli v listu Ave Maria. S tem pa ni bilo rečeno, da mora vedno tako

ostati. Te dni, ko sem se vrnil s pogreba rajnega Fathra Šavsca, mojega najboljšega osebnega prijatelja zadnjih let in največjega dobrotnika našega Lemonta, mi je prišlo na misel, da sem mu dožnan napisati v naš list nekaj za spomin na njegov grob. Upam, da boste radi brali in se bo rajni blagi gospod tudi vam priljubil, če se vam dosedaj še ni. Tudi upam, da boste zmolili kak očenaš za njegov dušni mir.

Kako se mi bo moje poročilo posrečilo, še ne vem. Boste že sami sodili. Vsak skoraj ve, da sem bolj navajen 'pikona' kot peresa. Pa bo že kako. Kadar moram kaj pisati, se rad zatečem k enemu svojih dvanajst tajnikov, da dobim pomoč. Tudi pri tem spisu imam tako pomoč. Pa ni treba, da bi to vsak vedel. Sicer pa slišim praviti, da imajo celo prav imenitni spisatelji po

in celo tisti, ki se utesne kaj najti o človeku, ki ga zeli opisati. Kako se tako zbiranje podatkov vrši, bi vam pa seveda znal vse bolje razložiti Msgr. Zaplotnik tam v Nebraski kot morem jaz. Zato se s tem ne bom mudil.

Le toliko rečem, da bom jaz pisal skoraj samo iz spomina, to se pravi, kar vem o rajnem Fathru Šavsca od njega samega, ali pa najdem zapisano v njegovih številnih pismih. Odkar sva se namreč spoznala — in tega je okroglo dvanajst let — sva si veliko pisala. Jaz hranim vsa njegova pisma in jih varujem skoraj tako skrbno kot punčico svojega očesa. Videla sva se primeroma malo, ker jaz ne hodim dosti po svetu, on je pa bil tudi skoraj vedno tako zaposlen, da je rajši obetal priti 'kmalu' na obisk k nam v Lemont, kakor pa obljubo

enega ali več tajnikov, ki jim pomagajo pri sestavljanju njihovih knjig. Zakaj bi potemtakem jaz ne smel imeti tajnike, ko pišem o rajnem Fathru Šavsca?

Kar mislim pisati, nisem nabral s poizvedovanjem okoli takih ljudi, ki so rajnega gospoda poznali in bi vedeli o njem marsikaj zanimivega povedati. Slišim, da tako delajo razni zgodovinarji in življenjepisci. Zraven tega pa stikajo po raznih zapiskih

izpolnil. Za letos je bil njegov obisk spet 'za gotovo' napovedan. In jaz sem prepričan, da bi to pot ne ostalo samo pri obljubi, ako bi ga ne bil poklical k sebi Gospodar življenja in smrti.

Pa če ni osebno dosti prihajal k nam, pisal je rad in pogosto. Vselej mi je naš poštar že od daleč mahal s pismom naproti, kadar je imel zame pisanje iz Shakopee. Saj pa tudi ni mogel zgrešiti pisma od mojega dra-

gega prijatelja, ko je že od daleč poznal nenavadno pisavo na kovrti. In je brž vedel, da bo tisti dan zame kakor praznik. Pisavo je imel rajni Father Šavs nenavadno in je tudi pisal z nenavadnim orodjem. Mislite, da je na njegovi pisalni mizi ropotal kak moderni pisalni stroj? Kaj še! Saj še navadnega novodobnega peresa ni uporabljal, ampak se je držal stare častitljive navade — gosjega peresa! Samo ž njim je mogla priti do popolne veljave njegova pisava, kakoršne ne poznam pri nobenem drugem današnjem človeku. Pa kaj bi jo opisoval, kar pogledajte par vrstic iz njegovega pisma, ki ga prinaša tu pridejana slika, pa povejte, če ni imel mož imenitne roke za pisanje!

Zunanji potek življenja Fathra Šavs.

Pred osmimi leti, ko sva bila že iskrena prijatelja, sem nekoč pisal Fathru Šavs, da bi rad imel kaj podatkov iz njegovega življenja in sicer vse od začetka, če bi imel čas kaj napisati. Odgovoril mi ni takoj. Šele po daljšem času sem prejel od njega naslednje podatke:

“Da zopet in zopet in zopet ne pozabim — tu imaš: Rojen sem bil 16. februarja 1870 v vasi Breg, ki je podružnica fare Preddvor na Gorenjskem. V ljudsko šolo sem hodil v Preddvoru, kjer sem dobil najboljše spričevalo v celem svojem življenju. Večina predmetov je bila pohvaljena z redom ‘prav dobro’ in sicer z veliko začetnico P. To je bilo imenitno za tiste dni. Samo škoda, da tega spričevala nimam več. Kadar se spomnim nanje, mi je tako žal, da bi najrajši točil za njim krvave solze. Pomisli! Ko sem šel pozneje v ljubljanske šole, sem si v Ljubljani kupil klobaso in jo zavil v tisto svoje najboljše spričevalo! Šel sem in klobaso pohrustal, z mastjo prepojeno spričevalo pa vrgel v Ljubjanico! Vidiš, tako sem bil brihten takrat!

“V Ljubljani so me mislili dati v šolo k svetemu Jakobu, ki so ji rekli ‘ta usr . . . šola’. Ker mi ta njen ljubki naslov ni bil nič povšeči, sem jih preprosil, da so me dali v Cojzovo šolo ‘na Grabnu’. Iz tretjega razreda te šole sem naredil skušnjo za gimnazijo, kjer sem jo počasi pribrisal do sedme

šole, potem jo pa mahnil v Ameriko leta 1891.”

Toliko iz tega pisma iz šavsovih mladih let. Sem spada tudi, kar mi je sporočil mimogrede v nekem drugem pismu, ki mi ga je pisal ravno na svoj rojstni dan. Tam pravi:

“Danes ravno obhajam svoj 63. rojstni dan. Bilo je 16. svečana 1870, ko se me je reklo na Bregu pri Preddvoru po svetopi-semsko: človek je rojen na svet! Ko je zadonela ta pretresljiva novica, sem jaz najbrž bridko jokal, pa skoraj bi rekel, da tudi moja mati. Saj smo taki prihajači kar rojili v ‘Jernejčevo’ bajto. Jaz sem bil že sedmi, pa ne zadnji otrok! Kako bi se mati ne bila jokala! Tega sem se spomnil danes, ko sem prejel pismo iz Preddvora, v katerem se ondotni župnik zahvaljuje meni, ‘mecenu’ (dobrotniku) župnije sv. Petra . . .”

Potem v tem pismu pripoveduje zanimivo storijo iz Preddvora, ki pa ne spada na to mesto v mojem popisu. Zato se je treba vrniti nazaj v mlada leta Fr. Šavs.

Škoda, da nam je v onem pismu, kjer je pisal sam o sebi, tako na kratko preskočil ljubljanska gimnazijska leta in samo omenil, da je študiral tam do svoje sedme šole. Kar sem zvedel od drugod, je to, da je hodil nekaj časa, ali morda celo ves čas, na hrano k ljubljanskim uršulinkam. Znano je, da so se mnogi siromašni slovenski dijaki v tistih in poznejših časih pretolkli skozi šole s pomočjo dobrih Ljubljančanov, ki so jim dajali hrano. Vedno so imeli tudi ljubljanski samostani več dijakov na hrani, zlasti frančiškani in uršulinke. Te zadnje so sprejele med drugimi tudi dijaka Šavs iz Preddvora. Obenem ž njim je hodil k njim na hrano tedaj tudi naš P. Kazimir Zakrajšek, ki je pa bil po šolah nekaj let za Šavsom. Ta mi pripoveduje, da se prav dobro spominja dijaka Šavs iz tistih časov. Bil je pri uršulinkah celo nekak predstojnik ali reditelj tistih dijakov, ki so hodili tja na hrano. Takemu so rekli — dekan! Torej je bil rajni gospod Šavs že v tistih časih dekan in je pozneje v Shakopee svoj nekdanji titel samo po vsej pravici nazaj dobil! Kdo bi si potemtakem drznil trditi, da na

svetu ni nobene pravice? Včasih se pa le pokaže, da še ni popolnoma pokopana.

O svojih dijaških letih pred odhodom v Ameriko nam je rajni sam tu pa tam kaj napisal. Zlasti smo vsi radi brali pred dobrim letom dni, kar je pisal v "Novem Svetu" o sebi kot izvrstnem plesalcu. Koliko od tistega je bilo res in koliko je blagi mož dodal iz domišljije in le za zabavo, tega ne vem. In ker sem dejal, da bom pisal le to, kar vem naravnost od njega, se v to ne mislim spuščati.

Vrnimo se torej nazaj k onemu prvemu pismu, v katerem na kratko popisuje svoje življenje. O svojem bivanju v Ameriki pove le naslednje:

"V St. Paulu sem bil najprej v St. Thomas semenišču. Ko so pa dozidali novo semenišče, ki se je imenovalo St. Paul Seminary, sem prestopil v tega in ostal skozi celo bogoslovje. V mašnika sem bil posvečen dne 28. decembra 1895. Posvetil me je nadškof John Ireland. Do aprila 1896 sem ostal še v semenišču, potem so me poslali na župnijo v Delano, Minn., ki je imela pod svojim okriljem nemško, poljsko in angleško govoreče katoličane. Tam sem ostal do leta 1917. Fara se je razvijala. Za Poljake smo postavili novo cerkev, potem pa tudi za nemško in angleško govoreče farane. Prej imenovanega leta sem pa bil poslan v Shakopee, kjer sem še zdaj. Mislim, da sem Ti dosti napisal. Ako ne, pa še kaj vprašaj.

Posebno "dosti" se mi ni zdelo. Vendar nisem hotel biti vsiljiv in še kaj več izvleči iz njega. Saj veste, kako je. Kadar imaš priliko, da bi kaj zvedel, se brž pomišljaš, kakor hitro si misliš, da bi bilo tvoje poizvedovanje komu v nadlego. Ampak zdajle, ko bi tako rad še kaj zanimivega napisal za naše naročnike in bralce, mi je žal, da mu nisem takrat odpisal: Povej kaj več, naslikaj mi kaj lepega v ta zunanji okvir svojega življenja, ki si mi ga poslal. Ker tega nisem storil, sem moral tudi jaz le okvir podati v teh zapiskih.

Imel je torej Father šavs samo dve fari ves čas svojega dušnopastirskega delovanja. V nadalnjem popisovanju bomo pa videli, da je bil vedno mož na svojem me-

stu in je bila pot njegovega življenja bogato blagoslovljena.

P. John K. Ferlin

(Dalje prihodnjič.)

Umrli so sledeči naročniki:

Joseph Vardijan, Cleveland, Ohio.

Matt Markovič, San Francisco, Calif.

Alojzija Koren, Cleveland, Ohio.

Mary Tomec, New York, N. Y.

Joseph Marcella, Berkeley, Calif.

Frances Vovko, Blaine, Ohio.

Michael Drmes, Steelton, Penna.

Mary Dolinar, Imperial, Penna.

Frank Visček, Kansas City, Kan.

Karolina Kmet, Cleveland, Ohio.

Peter Jalovec, Cleveland, Ohio.

Joseph Shiltz, Biwabik, Minn.

Kath. Tometz, Biwabik, Minn.

Mary Novak, Greaney, Minn.

Rozi Russ, Joliet, Ill.

Frank Russ, Joliet, Ill.

Zahvaljujejo se Bogu, Srcu Jezusovemu, Materi božji Mariji in Frideriku Baragu za pridobljene milosti:

Katie Kepec, J. Zeman, F. Starman, Mrs. A. Majerle, Antonija Zolnar.

TRETJI RED SV. FRANČIŠKA

“Moj načrt za izboljšanje človeške družbe”.

Papež Leon XIII.

Papež Leon XIII. je mnogokrat ob najrazličnejših prilikah ponavljal besede: “Moj načrt za izboljšanje človeške družbe je v tretjem redu”. Ker je bil veliki Leon XIII. tisti papež, ki je dal svetu encikliko “Rerum novarum”, v kateri je podal jasen načrt vsega krščanskega življenja in za izboljšanje vsega gospodarstva, in ker je bil sam tretjerednik celo svoje življenje, nam mora biti jasno, da to niso bile samo prazne besede, temveč, da jih je izpregovoril iz prepričanja.

V svoji encikliki o sv. Frančišku in o tretjem redu, je ta papež jasno jasno pri-

svetu. Boga mečejo iz sveta, znal, kakor smo že videli, da je sv. Frančišek izboljšal krščanski svet v svojem času posebno potom tretjega reda. Ko je ta papež premišljeval žalostne razmere v človeški družbi svojega časa in gledal gospodarske homatije in jih primerjal z onimi ob času sv. Frančiška, je našel, da so enake. Zato je videl v duhu in načinu življenja, kakor ga zahteva tretji red še danes, da je ta red zmožen tudi danes dati svetu vsesplošne človeške pravice, narediti v svetu red in mu zagotoviti mir.

Prvo in največje zlo, korenina vseh drugih, ki tira sedanjo človeško družbo v pogubo, je brezboštvo in brezverstvo, ki se tako širi v

ki je njegov, in človek postavlja mesto njega sebe za boga. Zato ta del človeške družbe išče, kako bi prišel do oblasti, kako bi prišel do bogastva. Ker je pa ta del še manjšina, zato vidimo, da je bogastvo in oblast v rokah te manjšine. In posledica tega je diktatura, t. j. obast s silo.

Ker se človek briga samo za se, zato imamo nezmerno razkošno bogastvo na eni strani, na drugi pa največjo revščino. Brezbožniki in brezverci se svetu vsiljujejo za voditelje. Toda brigajo se samo za bogastvo in za svoje razkošje, ostale ljudi pa izkoriščajo za svoje sebične koristi in namene. Ljudi ščuvajo, da naj se upro proti Cerkvi in proti državi. V njih novi državi pa jim je posamezni človek samo orodje za njihove zvijače. V svetu nastopajo novi takozvani “rešitelji človeške družbe”, ki trdijo svetu, da jih hočejo rešiti, da ne bi bilo potreba živeti po srednjeveških dogmah, to je resnicah sv. vere, da jim bodo dali prostost, da bodo lahko živeli, kakor jim narekuje človeška narava. S tem pa vničujejo moralnost ljudi, da zapadajo posamezne družine in končno celi narodi v žalostni prepad strasti. Konec vsega je pa zopet in zopet vojna, v kateri človek zasovraži človeka in brat pobija brata brez vsakega sočutja.

Kaj pa more tretji red narediti, da bo odpravil to veliko zlo in dal svetu nazaj pravico, ljubezen, red in mir?

Najprej se moramo zave-

dati, da prvi namen tretjega reda ni socialna in ekonomska reforma sveta. Tretji red je duhovna družba, ki ima v prvi vrsti namen in dolžnost posvetiti posamezne svoje člane. Ti naj uporabljajo duhovna sredstva, da dosežejo lastno posvečenje. Tretjeredniki morajo skušati izboljšati svet s tem, da izpolnjujejo svoje redovno vodilo. Papež Pij XI. je pokazal v svojem pismu, v svoji socialni encikliki "Quadragesimo anno", da ne more biti izboljšanja razmer v človeški družbi brez duhovnega poboljšanja, to se pravi, da se mora človek obrniti nazaj k Bogu in imeti pravega duha pokore. Vsako drugo izboljšanje, ki nima tega namena, izboljšati človeško dušo, je zastoj. Če človeška družba ne dobi nazaj čuta pravice, potem tudi vsaka postava ne koristi nič. "Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to se vam bo navrglo", pravi naš božji Zveličar. (Mat. 6, 33.) Ako se enkrat duše spreobrnejo, da zažele najprej božjih stvari, ki so Bogu dopadljive, potem bo sta tudi pravica in mir zavladala na svetu.

In to je, kar lahko napravi tretji red. On sega v srce slehernega človeka in ureja dušno življenje najprej, da človek prav misli in prav dela. Uči človeka, da se globoko upogne pred Bogom v ponižnem češčenju, da ga priznava kot svojega najvišjega Gospoda in Gospodarja, da ima pravdo vero in priznava Katoliško Cerkev, ki uči resnice, ki so nam razodete

od Boga. Ko se enkrat človek zave vzvišenosti in lepote, častiti Boga, ko se zave, da je Bog najpravičnejši plačnik za vse dobro, ga to nagiba, da začne delati za Boga. S tem pa prisili telo, da se podvrže duši, da se zatajuje tako, da ne poželi prepovedanega razveseljevanja, ampak da bo duša vedno skrbela, da služi najprej Bogu.

Ko je enkrat posamezni človek tako izboljšán, bo doseženo tudi izboljšanje človeške skupnosti. Tako toraj lahko tretji red dela za izboljšanje človeške družbe na edino mogoč način. Sv. Frančišek uči človeka, da mora začeti vsako izboljšanje najprej v sebi, potem šele zahtevati popolnosti od drugih. Kadar dobi tretjerednik v svoje srce tega duha serafinskega očeta, potem vidi v vsakem človeku, pa naj je še tako slab, samo božjega otroka. Sleherni človek mu postane brat v Kristusu. Tako mu bo mesto, da ga vara in zlorablja za svoje sebične namene, pomagal, da lažje hodil po poti do nebes.

Tretjeredniškega duha potrebujemo, če hočemo odpraviti velika zla, ki trpinčijo današnji svet. In tretji red jih lahko odpravi.

Kako potrebuje današnji svet duha ubožstva! Bogatine uči, da bogastvo tega sveta hitro mine, da bodo morali iz sveta oditi, kakor so prišli na svet, brez vsega. Uči jih, da oni niso popolni lastniki svojega bogastva, ampak samo skrbniki in varuhi, da ga morajo zato uporabljati sa-

mo, kakor zahteva postava božja, da z njim koristijo vsem drugim, ne samo sebi. Ako bi bogatini enkrat dobili tega duha, bodo bolj cenili duhovne vrednote, ki bodo ostale. Cenili bi ubožstvo Kristusovo in njegove blažene Matere. In tako bi svet ponavljal besede Kristusove: "Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo". (Mat. 5, 3.)

Kako potrebuje današnji svet čednosti sv. čistosti, ki bi ga nagibala, da premaguje svoja poželenja, da tako popravi zopet družinsko življenje in prinese nazaj mir srca. Sv. Frančišek je vedel, da bodo "Boga videli samo tisti, ki so čistega srca". Vedel je, da nas čistost naredi ljube najsvetejšemu Srcu Kristusa. Zavedal se je, da mora poželenje mesa biti popolnoma podvrženo stremljenju duše, če hočemo iti v večno življenje in si zagotoviti v družinah mir in veselje. Sv. Frančišek je čislal zakon kot od Boga ustanovljeno ustanovo, da pridobiva duše za nebesa. Zato zahteva od članov in članic svojih redov, da napravijo obljubo čistosti, da čislajo sv. čistost, žive primerno njih stanu.

Kako današnji svet potrebuje pokorščine, da prinese nazaj mir in red v družinskem in javnem življenju. Protestantska reformacija je svetu dala duha nepokorščine in upora ne samo Cerкви, temveč tudi državi. Nepokorščina je podlaga vsake revolucije in vstaje. Tukaj je zopet priša pomoč iz tretje-

ga reda s svojim zdravilom duha pokorščine postavni oblasti. Da je sv. Frančišek tako uspel v svojem izboljšanju tedanje človeške družbe je to dosegel, ker je zahteval od svojih sinov in hčera in tako od vseh ljudi popolno pokorščino najprej sv. Cerкви, potem pa tudi tistim, ki imajo oblast nad njimi. Tako je jasno pokazal, da pride izboljšanje sveta in pokorščine, da so člani pokorni zapovedim božjim in cerkvenim in so tako sinovi sv. Cerкви in vdani podložniki svoji državi.

CVET IZ VRTA SV. FRANČIŠKA

Blaženi Amat je bil rojen v Saldezzi blizu Rimina v Itaiji leta 1238. Zgodaj v mladosti sta mu umrla pobožna oče in mati. Bil je vzgojen od sorodnikov. Nikoli ni opustil pobožnega življenja, ki ga je gojil od mladih nog. Ker je imel globoko prepričanje, da mora služiti samo Bogu, se ni hotel oženiti, čeprav so ga mnogokrat k temu silili. V tem prepričanju končno zapusti svoj dom in začne živeti skrito življenje molitve in zatajevanja. Nosil je vedno samo tretjeredniško obleko in dosegel toliko preziranje vsega posvetnega, da so ga ljudje imeli za neumnega. Bog je pa pokazal, kako odobruje njegovo svetost, s tem, da je storil po njem veliko čudežev. Posebno je ta svetnik ljubil romanje in je često šel peš na božjo pot k sv. Jakobu v Compostelo na španskem. Skrbel je veliko za reveže in bolni-

ke, kjerkoli jih je našel. Ustanovil je bolnico pod imenom Sv. Marija z gore Orciale, kjer je potem preživel ostala leta svojega življenja kot strežaj bolnikov. Po življenju molitve, zatajevanja in delih ljubezni je umrl l.

1304 v 66. letu starosti. Že kot živega so ga vsi imeli za svetnika. Ker se je po njegovi smrti na njegovo priprošnjo zgodilo veliko čudežev, ga je papež Pij VI. prištel med blažene.

Rev. Marcel Marinšek, OFM.

Malo zapoznele čestitke!

Ave Maria

Prepozno za junijsko številko smo zvedeli o prijetnem prijateljskem sestanku, ki se je bil sešel pod gostoljubno Potokarjevo streho v Shardonu, blizu Clevelanda. Bilo je v maju, ravno na dan naših mater. Toda sestanek je bil namenjen — očetom! To se pravi, dvema očetoma, ki med naročniki in prijatelji našega lista igrata veliko vlogo. Mr. John Potokar in Mr. Anton Grdina!

Kaj je pa bil namen tistega sestanka? Nekaj najožjih prijateljev Potokarjevih in Grdinovih je prišlo skupaj — proslavljat 70 letnico obeh teh odličnih mož. Potokarjeva je bila prav tisti dan, Grdinova že nekaj prej. Vsakdo ve, da sta naša slavljenca zaslužila za svojo 70 letnico vse drugačno proslavo kot sta je bila v resnici deležna. Toda resni časi, kakor so dandanes, zahtevajo svoj davek. Zato sta se naša prijatelja z veseljem odpovedala večjim prireditvam in bila zadovoljna z malimi. Na sestanku v Shardonu sta se med svojimi ožjimi prijatelji počutila kot člana ene in iste družine. Navzočni so jima izrekli v lepih, resnih in šaljivih besedah svoje čestitke. Najlepše je govoril Mr. Grdina na srce svojemu prijatelju Johnu Potokarju, ta in vsi navzočni so pa uživali lepi govor, pa si na tistem mislili, da bi kdo lahko tudi Grdini tako govoril. Zato je Potokar kar pritisnil pečat na Grdinov govor in ga njemu poklonil. Oba sta imela popolnoma prav!

No, Ave Maria z največjim veseljem potrdi eno in drugo, obema svojima prijateljima pa kliče: Na mnoga mnoga živa in zdrava in krepka leta!

Bog plačaj dobrotniki!

ZA LIST — M. Kolbezen 25c, A. Vahčić \$2, M. Končan \$3, Mrs. Česarek \$2, M. Kuntz \$1, R. Ovca \$3, K. Pavlič \$5, J. Meglen 50c, F. Česar 50c.

ZA SEMENIŠČE, Tabernakelj, Kruh Sv. Antona, Studente in drugo — J. Bernot \$2, M. Stiglic \$10, J. Korenčič \$1, L. Baraga \$5, M. Kolbezen \$1, A. Pierce \$1.50, M. Sivic \$1, J. Brenc \$1, J. Artach \$2, J. Vesel \$1, M. Tomažič \$1, F. Starman \$5, A. Zolnar \$5, C. Jeglič \$5, Mrs. Shuster \$1, A. Majerle \$1, L. Arko \$1, F. Krebelj \$2, H. Kompore 25c, M. Knaus \$1.75, P. Prah \$2, Mrs. J. Tursič \$10, Mrs. Požek \$2, M. Bretchie \$1, J. Dolčič \$30, Mrs. Arko \$6, A. Švigel 50c, F. Perovšek 50c, A. Pasarič 50c, N. N. \$5, J. Erlach \$1, A. Kahlenberg \$5, J. Nemgar 50c, B. Žagar \$1.50, F. Korenčič \$1, H. Briskel 50c, J. Kostelic \$3, A. Oratch \$2.50, F. Pajk \$1, M. Zorman \$1, A. Hudales \$1, Jalovec \$5, V. Svete \$5, M. Pieniazek \$10.

ZA LUČKE — A. Logar \$2, H. Dolinar \$4, L. Erlach \$1, F. Hren \$5, J. Markovitz \$1, F. Gorenz \$1, F. Košir \$2, L. Hren \$5, F. Zajc \$5, K. Subič \$1, M. Lovshin \$1, J. Repeš \$5, J. Janežič \$2, M. Marold \$2, L. Mehlin \$1, F. Artač \$1, J. Steblaj \$1, M. Barbič \$1, F. Kožina \$1, A. Markoj \$6, M. Jenko \$1, U. Babich \$1, F. Hočevar \$5, A. Rus \$2, H. Podpadeč \$2, F. Gerchman \$2, J. Hočevar \$5, L. Jeruč \$5, L. Maver \$5, J. Ponikvar \$5, M. Sajovic \$5, M. Lužar \$1, C. Jarc \$5, Mrs. Hočevar \$1, M. Globokar \$1, A. Nemgar \$1, M. Perušek 25c, I. Lustik \$2, A. Skrinier \$1, A. Masel \$1, A. Pasarič \$2, K. Kolenc \$4, A. Peterlin \$1, C. Butala 50c, M. Škulj \$5, F. Drasler \$2, A. Jerman \$1, U. Taučar \$1, U. Ivšek \$2, M. Tolar \$1, J. Stimec \$2.50, J. Traiber \$1.25, J. Kastelec \$3, J. Russ \$1, F. Jermenc \$1, R. Čič \$1, J. Pavlesič \$2, J. Kobal 50c, Mrs. Rotar 50c, Mrs. J. Starc \$5, Mrs. Stajer \$5, Mrs. Snyder \$3, Mrs. F. Sardoč \$2, R. Kočevar \$1, Mrs. L. Zupec \$5, M. Hribar \$1, F. Tratnik \$2, Mrs. M. Sajovec \$1, Mrs. J. Kočjančič \$2, R. Bahor \$1, F. Škulj \$1, L. Matkovich \$2, Mrs. A. Stefanič \$2, Mrs. F. Yugovich \$5, N. N. \$1, Mrs.

A. Jaklich \$5, P. Zefrin \$5, G. Polajnar \$5, J. Rom \$1, S. Turnar \$1, Mrs. J. Bojanc \$2, B. Žagar \$5, A. Ellenich \$1, M. Boldin \$2, Mrs. M. Kurent \$1, F. Tomsa \$2, J. Mihelčič \$1, M. Pavlesič \$1.50, J. Buchar 50c, Mrs. M. Sodec 50c, Mrs. M. Ajster \$1, Mrs. F. Grilec \$2, P. Prah \$2, A. Kutnar \$1, Mrs. M. Strancer \$1, K. Starec \$2, M. Šircelj \$1, Mrs. Jenškovec \$1, J. Kebe \$1, M. Kranjec \$5, A. Zorman \$5, T. Sauli \$1, M. Willer 50c, A. Ves \$2, M. Hribar 50c, U. Erhatič \$3, A. Anžlovar \$1, A. Vaupotič \$2, M. Centa \$5, F. Bachnik \$1, K. Lopič \$2, A. Molek \$1, J. Smrekar \$2, A. Zakovich \$1, M. Perse \$1, T. Godec \$5, A. Stepanich \$2.50, K. Varšek 50c, A. Kovačič \$2, A. Tomsič \$2, I. Žužek \$2, M. Vogrič \$1, A. Sever \$5, L. Lindič \$1, M. Oberstar \$1, J. Rončevich \$1, A. B. Jereb \$2, F. Rebolj \$6, F. Gričar \$1, A. Klemenčič \$5, J. Petrovčič \$1, M. Merkel \$2, M. Gornik \$1, J. Ponikvar \$3, M. Modič \$2, J. Makovich \$1, C. Pogorelec \$5, M. Kasel \$1, J. Bergles \$1, L. Fon \$2, L. Bučar \$2, M. Perhne \$1, M. Klinar \$1, B. Omahne \$1, A. Schmuck \$10, M. Laus \$1, N. J. Vraničar \$2, A. Novak \$5, F. Novak \$1, H. Briski \$1, M. Papež \$1, H. Štampfel \$1, F. Petelin \$1, A. Marinšek \$5, A. Sterk 50c, J. Klobučar 50c, A. Setničar \$1, I. Filipčič \$1, J. Jakel \$2, M. Pavček \$2, A. J. Brozovich \$5, A. Turk \$1, M. Sivic \$1, J. Knaus \$1, J. Medved 50c, J. Skerl \$2, M. Zelle \$1, M. Skerl \$4, M. Bahor \$1, F. Flajnik \$2, F. Petrič \$2, M. Koshmerl \$2, J. Ray \$2, F. Starman \$2, M. Francel \$1, J. Urbančič \$2, K. Lovrin \$5, K. Savnik \$1, K. Česar \$2, J. Pajik \$1, J. Habjan \$2, A. Jančar \$1, A. Urich \$1, J. Robich \$1, J. Mohar \$1, J. Legan \$1, A. Susman \$2, J. Jernejčič \$1, J. Beljan \$1, J. Meglen \$1, C. Jeglič \$2, L. Zorc \$1, M. Barker \$1, M. Stimac \$1, M. Trusnik \$3, J. Paulinac \$1, J. Smrekar \$3, M. Punchar \$1, V. Marn \$3, M. Mlinar \$2, F. & A. Trepal \$2, J. Volf \$2, C. Opalek \$1, A. Zupančič \$2, K. Fabac \$2, C. Ambrož \$3, A. Zupan \$3, A. Stimete \$2, P. Stimac \$1, M. Dragoman \$1, M. Matkovich \$1, M. Bostjančič \$2, M. Kelhar \$5, A. Baznik \$1, T. Banich \$1, M. Spehar \$3, M. Lavtizar \$1, A. Ferenchak

\$2, N. N. \$1, A. Tomažin \$10, N. J. Vraničar \$2, K. Modrcin \$1, A. Suhadolnik \$1, A. Zupančič \$2, J. Poljak \$10, J. Kapovec \$1, M. Hlabše \$1, S. Kaničar \$1, J. Jamnik 50c, L. Teush \$1, J. Pavc 50c, V. Pogačnik \$1, R. Jaksa \$1, S. Evatz \$1, F. Kočevar \$3, C. Jenko \$2, C. Govednik \$2, J. Pintar \$1, M. Sternisha \$1, L. Adamič \$2, A. Prbas \$1, S. Petrič 50c, A. Jerele \$5, A. Russ 25c, M. Pristavec \$2, M. Pančar \$1, A. Kozlevčar \$1, R. Podobnik \$1, P. Podgornik \$1, A. Orehek \$2, J. Stimec \$1, Mr. Mrs. Fraus \$2, M. Spetič 50c, J. Ožbolt \$1, M. Kapsh \$1, A. Urbanc \$2, J. Skufca \$2, A. Skolaris \$1, F. Primožič \$2, N. N. \$6, P. Zunic \$2, F. Kostelo \$2, F. Petrič \$5, M. Ušeničnik \$2, M. Zaletel \$1, F. Jereb \$1, A. Struna \$1, Mrs. G. Urbas \$5, Mrs. A. Rebolj \$2, A. Berus \$1, U. Lovšin \$5, Mrs. H. Stutts \$1, Mrs. J. Potokar \$1, Mrs. T. Sulzer \$1, K. Jarc \$2.50, M. Kokalj \$1, N. N. \$5, J. Wadetič \$1, A. Lesca \$3, Mrs. M. Košir \$1, M. Laurich \$2, C. Shircel \$1, A. Toman 50c, M. Kremesec \$2, A. Komlanc \$2, M. Petelin \$1, T. Sterlin \$5, F. Tagel \$2, T. Krkach \$1, J. Korošič \$1, J. Anziček \$2, L. Zorko \$2, J. Pugel \$1.50, I. Gruden \$2, E. Oswald \$10, M. Florjan \$1, M. Hojnik \$1, J. Pucel \$1, M. Centa \$1, J. Hočevar \$1, M. Hočevar \$1, J. Lunder \$3, M. Perušek \$1, J. Stark \$4, A. Kness \$2, R. Verbich \$5, R. Kramar \$2, F. Widmar \$2, C. Bojc \$2, Mrs. Mramor \$2, R. Deželan \$3, M. Oblak \$1, M. Otoničar \$2, R. Pozlep \$2, A. Vončina \$2, J. Marley 50c, R. Martinovich 50c, A. Plemel 50c, T. Pavlič 50c, M. Jakovich \$7, M. Volkar 50c, C. Klaus \$5, J. Vidmar \$1, J. Puhek \$1, A. Lokanc \$2, J. Korenčič \$1, J. Lužar \$10, F. Popek \$1, M. Lavrič \$1, T. Potočnik \$1, F. Petrič \$2, T. Terselič 50c, M. Zupančič \$2, F. Omahne \$1, L. Baragar \$15, T. Troha \$3, J. Česar 50c, F. Fink \$1, B. Gerzich 50c, M. Kolbezen \$4, A. Bavetz \$1, M. Stajčar \$2, J. Tomsič \$4, M. Lozinski \$2, M. Maječič \$3, A. Nardini \$2, E. Gefris 50c, M. Švigel \$1, M. Stajčar \$3, C. Pugnetti \$1, M. Pugnetti 10c, Mrs. Benasi 50c, A. Zorman \$1, B. Panijan \$1.50, J. Panijan \$3, F. Pajk \$1, M. Vidmar \$2, R. Glazar \$5, V. Zadnik \$1.50, M. Mihelich

\$2, A. Pierce 50c, R. Kočjančič \$1, M. Grdina \$1, C. Bartel \$1, K. Lopič \$1, M. F. Kobal \$2, S. Ursič \$2, A. Krnzarich \$1, J. Petkovšek \$1, J. Muncey \$1, J. Tomazič \$2, M. Bratina \$6, F. Ošaben \$1, M. Struna \$2, J. Bergant \$2, M. Čiuha \$2, J. Ancel \$6, F. Shega \$2.50, L. Berce \$1, C. Mihelich \$1, G. Krall \$1, A. Krule \$2, J. Brence \$1, A. Kamin \$1, J. Stipič \$4, M. Lavsh \$1, J. Artach \$1, M. Furar \$1, J. Burgstaler \$1, A. Oklesen \$1, L. Marković \$2, M. Kučić \$3, J. Martinčič \$1, A. Zagorc \$1, F. Straus \$2.50, M. Canalas \$1, A. Grandlič 50c, M. Habič \$5, A. Anžur \$3, J. Vesel \$1, B. Verbanec \$5, M. Tomazič \$1, J. Bezljaj \$1, B. Strahan 50c, M. Peterlin \$1, F. Kvaternik \$1, M. Drobnick 50c, M. Golobich \$2, R. Klemenčič \$4, A. Rudman \$2, T. Peterlin \$1, J. Logar \$1, M. Stariha \$2, M. Zgoric \$, S. Podgornik 25c, J. Peterka \$1, K. Kepec \$1, Mrs. Selak \$1, R. Ovca \$5, M. Grill \$1, M. Čurl \$1, B. Sertič \$2, Mrs. Skauranska \$1, A. Gele \$1, J. Gall \$1, A. Gunde \$1, M. Zupančič \$1.50, J. Petrinčič \$5, A. Majerle \$1, C. Bruncey \$2, M. Pristow \$4, F. Majerle \$2.50, M. Leber \$2, J. Polc \$10, J. Ilir \$1, F. Hrovatin \$5, L. Prebil 50c, J. Drasler 50c, L. Arko \$1, B. Ancel \$2, F. Krelbelj \$2, A. Urick \$1, A. Praznik \$1, J. Taucher \$1, H. Somrak \$1, J. Čerček \$1, F. Racher \$1, H. Kompere 25c, E. Gerbeck \$1, Mrs. Vihtelič \$5, A. Krznaritz 50s, J. Starin \$1, Mrs. Habijan \$2, K. Hladnik \$1, M. Roje \$2, J. Staresinich \$4, F. Lamuth 50c, A. Škoff \$1, H. Zgainer \$5, A. Doleš \$2, J. Pikol 50c, K. Mihelich \$5, Mrs. Šmuk \$2, F. Turk \$1, M. Mihelič 50c, M. Lavsh \$1, M. Alduk \$1, J. Hrovat \$2, A. Krefačič 50c, T. Kodolja \$1, M. Ropatec \$1, M. Sodač \$1, A. Poglajen \$1, P. Prah \$1, A. Bogolin \$2.50, Mrs. Ferencak 50c, M. Fojs \$2, Mrs. Kumpf \$1, A. Muha \$1, A. Nose \$1, J. Brence \$2, L. Jeruč \$5, M. Flajnik \$10, T. Mihelich \$2.50, L. Groselj \$1, A. Miklavčič \$1, G. Gradisher \$1, H. Dolinar 50c, F. Slogar \$1, M. Mervar \$5, J. Sterbenz 50c, R. Dejak \$1, M. Lesjak \$2, F. Jarc \$1, A. Molek \$2, M. Oblak \$1, M. Sivic \$1, A. Berus \$2, B. Zelinski \$1, J. Erlach \$1, I. Pančar \$2, F. Rebol \$5, A. Marinčič \$1, J. Schmidt \$3, M. Pirnat \$1, F. To-

palko \$1, F. Hren \$1.50, H. Pellich \$1, T. Karger 60c, M. Ohlin \$5, Mrs. Stimetz \$1, M. Kurent \$3, K. Starc \$1.50, M. Štrukel \$1, A. Lužar \$2, M. Centa \$5, A. Knauss \$1, J. Rosam 50c, F. Kovačič \$1, H. Briskey \$1, M. Vidmar \$2, L. Perushek \$2, J. Skorenshek \$1, F. Novak \$1, T. Dercher \$1, M. Klobuchar \$3, M. Sivic \$1, A. Varšek \$1, M. Anžic 30c, A. Xeller \$1, M. Zlasnick \$1, J. Pucel \$1, J. Kostelic \$2, A. Oratch \$2, F. Pajk \$1, J. Vidmar \$2, L. Majerle \$1, P. Waydetich \$1, J. Roncevic \$1, M. Visček \$1, M. Lautar \$1, J. Fraus \$1, P. Stimac \$1, J. Gregorka 50c, A. Kutnar 50c, L. Mešnica \$2, J. Pike \$3, A. Zadnik \$1, A. Boldin \$1, Mrs. Habjan \$1, Mrs. Šireelj \$2.

ZA APOSTOLAT — Mrs. Selak \$2, A. Urick \$10, A. Muha \$10, M. Bluth \$20, A. Bartol \$10, A. Debevec \$10, F. Tolar \$20, F. Pajk \$6.50.

ZA BARAGOVO ZVEZO — M. Čiuha \$2, J. Rogelj \$1, M. Trusnik \$1, K. Starec \$1, F. Novak \$1, M. Majetič \$1, M. Lozinski 50c, A. Nardini 25c, F. Pajk \$1, M. Panijan \$1, J. Panian \$1, A. Stydihar 75c, M. Švagel \$1, B. Panijan \$1, M. Colnar 50c, F. Kvaternik 25c, M. Stajčar \$1, A. Dovich 25c.

ZA MOLITVENO FRONTO — J. Kasteleč \$2.

ZA SV. MASE — K. Bobnar \$2, F. Stajniko \$50, M. Jevnikar \$4, J. Maren \$2, R. Deželan \$2, M. Oblak \$1, M. Otoničar \$3, R. Pozlep \$3, J. Bernot \$10, A. Vončina \$2, R. Martinovich \$2, A. Plemel \$1, M. Jankovich \$3, J. Spolar \$2, A. Cek \$5, M. Trdich \$1, Mrs. Archul \$9, A. Novak \$5, M. Selak \$2, T. Lokanc \$1.50, Mrs. Bodi \$1.50, A. Lokanc \$3, A. Feller \$1, M. Sanderson \$1.50, C. Juričič \$1.50, A. Juričič \$1.50, M. Mrak \$2, M. Lavrič \$1, M. Zupančič \$1, T. Troha \$1, J. Bratush \$2, J. Česar \$2, F. Fink \$2, B. Gerzin \$2, M. Kolbezen \$3, T. O'Koren \$3, B. Panijan \$2, L. Kastigar \$2, V. Zadnik \$1, A. Vahčić \$2, C. Bartel \$1, M. F. Kobal \$3, J. Hočevar \$5, J. Golob \$5, A. Krznarich \$1, L. Zupančič \$5, C. Mihelich \$1, M. Sivic \$1, J. Hočevar \$1, M. Veselich \$1, M. Lavsh \$1, J. Pyrzka \$10, M. Furar \$1, F. Čerar \$2, M. Kučić \$5, F. Čiuha \$2, M. Canalas \$1, M. Habič \$5, J. Startz \$3, E. Smolich \$1, A.

Berdice \$2, J. Sustarsich \$1, M. Tomazič \$1, M. Drobnick \$2, M. Dolanc \$1, J. Pugel \$2, A. Rudman \$3, M. Stariha \$3, M. Zagorc \$2, S. Podgornik \$11, J. Peterka \$5, K. Kepec \$7, M. Soinar \$2, Mrs. Selak \$2, Miss Vidič \$1, J. Meglen \$1, F. Oražem \$2, Mrs. Rakar \$3, C. Brunecy \$12, J. Hočevar \$10, E. Evatz \$5, L. Prebil \$1, M. Oblak \$2, M. Zupec \$2, J. Drasler \$2, A. Blackhart \$2, F. Krelbelj \$1, J. Leskovitz \$3, J. Čerček \$2, H. Kompere \$1, M. Zore \$1, M. Perušek \$2, M. Smrekar \$25, M. Koman \$2, J. Ginova \$2, M. Hribar \$1.50, F. Starin \$5, R. Zdovc \$2, J. Anžur \$3, Slov. Moška Zveza No. 16 \$, Mrs. Habjan \$1, K. Hladnik \$5, H. Turk \$1, J. Staresinich \$1, F. Lamuth \$1, A. Škoff \$2, A. Doleš \$2, K. Kepec \$1, C. Brunki \$2.50, A. Ferencak \$2, J. Pikol \$2, J. Hočevar \$13, Mrs. Šmuk \$3, I. Režek \$3, M. Lavsh \$2, M. Krainz \$10, M. Trusnik \$7, A. Krefačič \$1.50, P. Prah \$1, M. Matkovich \$1, J. Mlakar \$3, Mrs. J. Tursi \$5, Mrs. Pozek \$6, J. Baznik \$3, Mrs. Zjek \$6, R. Marentič \$1, A. Muha \$5, J. Petrovčič \$5, A. Nose \$1, M. Hočevar \$4, J. Smrekar \$3, F. Papes \$1, A. Popovich \$1, R. Vidmar \$2, C. Bokal \$2, M. Erchul \$5, T. Pasich \$1, L. Grošelj \$4, G. Gradisher \$1.50, H. Dolinar \$3, J. Hočevar \$3, H. Husich \$1, Mrs. Kuzma \$2, A. Sestan \$7, J. Dolčič \$3, A. Yohovič \$1, M. Oblak \$1, J. Ferlin \$10, B. Zelinski \$2, L. Simonelič \$2, Mr. Mrs. Perko \$9, M. Hafnar \$1, A. Tekave \$6, F. Gornik \$2, F. Merzlikar \$5, Mrs. Rupnik \$3, H. Pellich \$1, Mrs. Stimetz \$1, B. Žagar \$1, M. Pike \$2, M. Štrukel \$1, A. Pazel \$1, F. Korenčič \$1, Fr. Slapšak \$5, A. Bezek \$2, A. Knauss \$1, J. Rosam \$7, F. Kovačič \$2, J. Logar \$1, M. Bradeskas \$1, A. Prekan \$5, J. Skorenshek \$1, A. J. Brozovich \$2, F. Novak \$1, T. Dercher \$4, F. Turk \$2, F. Tomšič \$2, M. Jevnikar \$3, N. N. \$1, F. Gliha \$5, Mrs. Mencinger \$5, A. Grdina \$15, J. Pucel \$1, S. W. Laurich \$1, J. Kasteleč \$3, M. Hraster \$3, F. Pajk \$2, J. Vidmar \$3, A. Jurečič \$60, J. Kužnik \$2, M. Visček \$10, M. Schmitt \$1, M. O'Block \$10, F. Muzich \$5, D. Strekal \$5, P. Stimac \$3, J. Hočevar \$2, J. Spolar \$1, A. Možina \$5, L. Sternad \$5, D. Zlogar \$3,